

GRAIUL DÂMBOVITEI

IOHANN-HEINRICH PESTALOZZI 1746 - 1827

«Predicator popular în Leonard și Ghertruda, salvator al săracilor la Stans, fondator al școlii populare la Burgdorf și Munchenbuchsee, educator al umanității la Yverdon». Deviza lui a fost: «Totul pentru alții, nimic pentru sine».

OPERE PRINCIPALE:

1. Leonard și Ghertruda.
2. Cum își învață Ghertruda copiii.
3. Cercetări asupra mersului naturii în evoluția genului uman.

GRAIUL

DÂMBOVITEI

REVISTA CORPULUI DIDACTIC PRIMAR DIN JUDEȚUL DÂMBOVITA
— SUB AUSPICILE ASOCIAȚIEI JUDEȚENE —
A P A R E L U N A R

S U M A R :

Un veac dela nașterea unui geniu

Pictorul N. Grigorescu

Carte poștală

Icoana lui Grigorescu

i n s e m n ă r i

I t a l i a

Vizita D-lui Ministru D. V. Ţoni la Târgoviște

Boierul din Pietrari

Suflet nou

Educația prin exemple

R e c e n z i i

Către bunii Români

Buletinul Asociației

Un apel la Suflet

Informații

D. I. Platon—Văcărești

I. G. Istrate—Pitara

D. Iov—Soroca

Ecat. Istrate Inv.-Pitara

Virgil Corianopol

Ion Gh. Marez

M. Ciurezul—Fieni

Iosif C. Dumitrescu

* * *

Gh. H. Danciu—Măgure

Fl. Stănescu

Col. Eug. Bădulescu

* * *

D. I. Platon—Văcărești

* * *

COMITETUL ASOCIAȚIEI:

CONSILIUL:

Simion Popescu	<i>Președinte</i>	Gh. Toader	<i>Membru</i>
Bulcă Ionescu	<i>Vice-Președ. și Casier</i>	Ion Teodorescu	„
Gh. Bucurică	<i>Membru</i>	Ion Spălățeanu	„
Alex. Dragomirescu	„	Ion Bucur	„
Ilie Nițescu	„		

COMITETUL DE REDACȚIE:

Alexandru Luca	Iosif Dumitrescu
Simion Popescu	I. Bițan
G. Bucurică	Victor Ghiculescu
Gh. M. Ionescu	N. Bănulescu
Bulcă Ionescu	Iancu Millea
Ion Negoescu-Titu	Mih. Ciurezu
Ghiță Răducanu	G. Danciu
	Tr. Barbescu
	Gh. Bujilă
	<i>Redactor D. I. Piaton-Văcărești</i>

Cercetați Buletinul Asociației și Informațiile.

Corespondența privitoare la Redacție și Administrație, cât și cărțile de orice natură pentru recenzii, se vor trimite pe adresa:

D-lui D-trul. Platon, Com. Văcărești Jud. D-vița

UN VEAC DELA NAȘTEREA UNUI GENIU

de D. I. PLATON — Văcărești

Nu pot să încep a scri despre marele Grigorescu, fără să nu-mi amintesc de cuvintele filosofului Thomas Carlyle, din celebra sa lucrare «Eroii»: *«Omul mare, de geniu, este izvorul viu de lumină, în apropierea căruia este bine și plăcut să te afli. El este lumina care luminează, care a luminat întunericul lumii: și aceasta nu numai ca o lampă aprinsă, ci ca făclie naturală ce strălucește ca un dar al cerului; ca un izvor de lumină revărsată, un izvor de intuiție nativă și originală, de bărbăție și nobleță eroică: — în strălucirea căruia toate sufletele simt că se găsesc bine».*

Nimeni nu ar fi putut să găsească o caracterizare mai justă, o definiție mai conrespunzătoare cu firea, geniul și locul ce-l ocupă în istoria artelor noastre Nicolae Grigorescu, decât Carlyle în această lapidară sintetizare a însușirilor și a rolului *Omului Mare*, a *Eroului*. Și, nu pot să-mi amintesc de Omul Mare Grigorescu, fără să nu-mi răsară în minte și numele celorlalți 2 *Eroi* ai neamului românesc; mărețul munte al poeziei cu vârful până'n nori M. Eminescu și sublimul cântăreț ce urcă pe aripi de îngeri până la Dumnezeu, melodia dulce a muzicii românești, G. Enescu. A scri și mai ales a înțelege pe Grigorescu și opera sa, trebuie să poți mai întâiu turna în vârful penitei tale, cerneala fermecată care să picure în scrisul tău, cât de puțin din geniul acestui *sol al neamului*, sau să ai acea căldură puternică a iubirii nemărginite, care să poată transforma scrisul tău în imn de slavă și prea mărire. Nu eu sunt acela care să pot înțelege și să explic mai ales genialitatea ne'ntrecută a lui Grigorescu și nici nu mă încerc; scrisul meu pornește din o profundă adorare a operei și vieții sale, în adevăr eroică.

* * *

Nicolae Grigorescu sa născut acum 100 de ani, în ziua de 15 Mai 1838, în satul Pitaru județul Dâmbovița, într'o casă de oameni săraci, fiind al șaselea născut. La Pitaru, își petrece Grigorescu anii cei mai nevinovați ai copilăriei,

când copilul e numai ochi și urechi, iscoditor și dornic de a cunoaște lumea, ducând viața copilului sărac, pascând văcuța de funie sau cele câteva oițe, luând parte la jocurile copilăriei și mai ales gustând din farmecul crângului, a florilor, a păsărilor și a întregii naturi. Tatăl său, Ion Grigorescu, moare pe neașteptate; mama sa Ruxandra, în anul 1843,¹⁾ părăsește satul Pitaru, împreună cu cei 7 copii, căci se mai născuse unul după Nicu și se stabilește în mahalaua Căramidarilor din București, la o mătușă a ei, văduvă.

În libertatea vieții de țară, fermecătoare, plină de lumină, de soare, cu orizonturi largi, Grigorescu trăește numai 5 ani; apoi își petrece copilăria în căsuța mică cu acoperișul de șindrilă din mahalaua Căramidarilor. Copilul vesel și sburdănic dela țară, dus în sgomotul și zarva mahalalei, cu uliți strâmte și murdare, lipsit de tovarășii lui nedespărțiți, florile, fluturii și melușeii, devine tăcut, timid și strein de ce se întâmplă în jurul său. El nu ia parte la jocurile celorlalți copii, ci rămâne în ușa căsuței lor, gânditor și privește viața asta neînțeleasă și atât de diferită de aceia dela Pitaru. Aici nu mai are nimic din ce a lăsat acolo. Doar iubirea fără margini a mamei, care prin o intuiție instinctivă specifică mamelor celebre, întrezărește ceva deosebit în Nicu al ei, pe care-l iubește mai mult decât pe toți. Când i-au adus într'o zi pe unul dintre copii călcat de o trăsură, mort, plin de sânge și praf, primul ei strigăt a fost: *Unde-i Nicu?* Și viața era grea, căci copiii erau mici și sărăcia mare! *«Cu acul ne-a crescut biata mama. Și odată nu am ausit-o plângându-se, ori blestemând, ori spunând o vorbă rea. S'a trudit sărăcuța de ea și a învățat singură să scrie și să citească ca să ne poată învăța și pe noi puțină carte. Că ce școli erau pe vremea aceia!... De dimineață până în noapte muncea și ne îngrijea s'a avem de toate. Surorile începeau să coase și ele. Un frate mai mare intrase ucenic la un unchiu al mamei, zugrav de biserică... Se vede că era în neamul nos-*

1) A Vlăbușă «Pictorul N. Grigorescu viața și opera lui»

tru. că mult îmi mai plăceau mie icoanele când eram mic. Pentru mine, sfinții erau vii; stau cu sfială înaintea lor și eram încredințat că și ei se uită la mine, mă așteptam să-i aud vorbind, să-i văd mișcându-se, ridicând mâna să mă binecuvinteze. La 10 ani am intrat și eu la un iconar. Dar era un om sucit, Dumnezeu să-l ierte și rar auziai o vorbă cum se cade din gura lui. Mă puneam să mă uit, să-i legăm copilul și, când veneam să mă uit și eu cum sugrăvește, mă lua la gonă. Numai câte odată, când îl frecam culorile, se mai îmbuna și mă lăsa pe lângă el — atunci eram în culmea fericirii; îmi vorbea blând, îmi arăta cum se fac sfinții, îi sorbeam vorbele și mă uitam la el ca la un Dumnezeu. După 2 ani m'am întors acasă, ș'am început să fac singur icoane. — Era vineri, Duminică mă duceam la obor. Îmi așterneam hăinușa jos, îmi întindeam marfa pe ea, și mi așteptam mușterii, ca orice negustor.

Treceau femei sărace, oameni dela țară, mă întrebam cine le-a sugrăvit, le spuneam că eu.. și cumpărau bieșii oameni, ziceau că-s icoane cu naroc, dela copil nevinovat. Doamne, cu ce bucurie am venit eu acasă după cea dintâi afacere a mea! Făcusem vr'o zece sorocoveși și când l-am pus mamei în mână, s'a uitat la bani, apoi la mine, și m'a întrebat îngrijorată de unde-s... că eu lucrasem pe ascuns icoanele. Când i-am spus, m'a sărutat, a dat să zică ceva și s'a întors repede cu fața spre fereastră, că-i venia să plângă. Aceia a fost poate, cea mai fericită și din viața mea. Eram mare, — aduceam parale în casă, bucurie la ai mei, eu, cu munca mâinilor mele... Cine mai era ca mine !».

Am lăsat să vorbească sincer, simplu și dulos, așa cum l-a fost viața și opera, amintirile pictorului. O viață eroică dela începutul ei ! Copilul acesta este erou depe acum și va rămâne toată viața sa, concretizând în toată plenitudinea ei, definiția *Omului Mare, Eroul*, lui Carile.

Iconițele lui, cu sfinți școhorâți din cer, poartă o semnătură cu litere ca de tipar, simplă, într'un colțșor: *Nicu*.

La timpul liber, învață francezește singur. Prezentându-se la un concurs al Eforiei Școalelor, pentru o bursă în strălănatate, i se recunoaște talentul, dar nu este admis deoarece nu are cursul secundare. Nu se descurajează, ci se pune cu mai multă stăruință la lucru. Face un tablou is-

toric mare, *Mihai scăpând stindardul* și poartă-l în fereastra unui zăgrav, îl vede Aga Mihail Ghica, îl duce domitorului Barbu Știrbei, care rămâne uluit și-l câmpără cu 100 de galbeni. Cu timpul ajunge «*meșterul Nicu*» care zugrăvește icoane la mănăstirea Căldărușani, iar la 15 ani, «*meșterul Nicu*» pleacă împreună cu meșterul său cu căruța prin țară să picteze blănițe «*Și într'o noapte, am adormi pe câmp lângă cal, iar meșterul ca să nu fugă calul mă legase de hățuri cât dormeam în holdă. Doce s'ar fi speriat măștoaga, mă făcea praf*». Dar ingerii l-au păzit pe acela care-i tubea așa de mult și-lăpălegea zâmbetul lor dumnezeesc. Zugrăvește mănăstirea Zamfira, apoi frumoasa mănăstire Agapia din ținutul Neamțului.

Trei ani stă «*meșterul Nicu*» la Agapia, unde zugrăvește cu atâta măiestrie, în cât sfinții și scenele religioase au o puternică asemănare cu picturile renașterii ale lui Tiziano, Leonardo da Vinci sau Andrea del Sarto.

La 1861 când Grigorescu termină de zugrăvit mănăstirea Agapia, având 23 de ani, se lachele prima perioadă din viața sa, pe care am putea numi: «*viața Meșterului Nicu*».

La Agapia face cunoștință Mihail Kogălniceanu cu talentul puternic a lui Grigorescu și îl înscrie o burză în bugetul Moldovei, trimițându-l la Paris pentru desăvârșirea studiilor.

Rămâne la Paris timp de 3 ani, luând lecții cu *Cornu*; iar în pădurea de lângă satul Barbizon, întâlnește veniți pentru studiul arborilor și a naturii, pe celebrii: Diaz, Corot, Millet și Coubert, care vroiau să abată pictura spre studiul naturii, contrar clasicismului care se ocupa mai mult cu frumusețea corpului omesc.

La 1864 vine în țară și se prezintă să ocupă catedra de pictură la «*Școala de Arte Frumoase*», dar se constată că, solicitatorul nu are la bază decât un certificat de... 2 clase primare, pe călău contra candidatul C. Stănescu are clase de liceu.

Spre tericirea lui și a neamului românesc, generalul lui Grigorescu rămâne liber să se manifeste după inclinațiile naturale, fără a fi forțat să urmeze regule stabilite în școli.

Se reîntoarce la maestrul său la Barbizon, unde se dedă cu toată puterea sa numai picturii. La 1866, admiratorii îi pot smulge câteva pănze, pentru a le expune la expoziția tinerilor pictori dela Fontainebleau. Împăratul Napoleon III-lea, vi-

tru. că mult îmi mai plăceau mie icoanele când eram mic. Pentru mine, sfinții erau vii; stau cu sfială înaintea lor și eram incredințat că și ei se uită la mine, mă așteptam să-i aud vorbind, să-i văd mișcându-se, ridicând mâna să mă binecuvințeze. La 10 ani am intrat și eu la un iconar. Dar era un om surd, Dumnezeu să-l ierte și rar auziai o vorbă cum se cade din gura lui. Mă puneau să mătur, să-i legăm copilul și, când vroiam să mă uit și eu cum zugrăvește, mă lua la goană. Numai câte odată, când îl frecam culorile, se mai îmbuna și mă lăsa pe lângă el — atunci eram în culmea fericirii; îmi vorbea blând, îmi arăta cum se fac sfinții, îi sorbeam vorbele și mă uitam la el ca la un Dumnezeu. După 2 ani m'am întors acasă, ș'am început să fac singur icoane. — Era vineri, Duminică mă duceam la obor. Îmi așterneam hârtia jos, îmi întindeam mărfa pe ea, și-mi așteptam mușterii, ca orice negustor.

Treceau femei sărace, oameni dela țară, mă întrebam cine le-a zugrăvit, le spuneam că eu și cumpărau bieții oameni, stceau că-s icoane cu naroc, dela copil nevinovat. Doamne, cu ce bucurie am venit eu acasă după cea dintâi afacere a mea! Făcusem vr'o sece sorocovești și când i-am pus mamei în mână, s'a uitat la bani, apoi la mine, și m'a întrebat îngrijorată de unde-s... că eu lucrasem pe ascuns icoanele. Când i-am spus, m'a sărutat, a dat să zică ceva și s'a întors repede cu fața spre fereastră, că-i venia să plângă. Aceia a fost poate, cea mai fericită zi din viața mea. Eram mare, — aduceam parale în casă, bucurie la ai mei, eu, cu munca mâinilor mele... Cine mai era ca mine ! ».

Am lăsat să vorbească sincer, simplu și dulce, așa cum l-a fost viața și opera, amintirile pictorului. O viață eroică dela începutul ei! Copilul acesta este erou depe acum și va rămâne toată viața sa, concretizând în toată plenitudinea ei, definiția *Omului Mare*, *Eroul*, lui Carile.

Iconițele lui, cu sfinții școlorâți din cer, poartă o semnătură cu litere ca de tipar, simplă, într'un colțisor: *Nicu*.

În timpul liber, învață francezește singur. Prezentându-se la un concurs al Eforiei Școlilor, pentru o bursă în strălățate, i se recunoaște talentul, dar nu este admis deoarece nu are cursuri secundare. Nu se descurajează, el se pune cu mai multă stăruință la lucru. Face un tablou is-

toric mare, *Mihail scăpând stindardul* și poartă-l în fereastră unul zugrav, îl vede Aga Mihail Ghica, îl duce domnitorului Barbu Ștehei, care rămâne ulmit și-l cumpără cu 100 de galbeni. Cu timpul ajunge «măștrul Nicu» care zugrăvește icoane la mănăstirea Căldărușani; iar la 15 ani, «măștrul Nicu» pleacă împreună cu măștrul său cu căruța prin țară să picteze biserici. «Și într'o noapte, am adormi pe câmp lângă cal, iar măștrul ca să nu fugă calul mă legase de hârtii cât dormeam în holdă. Dacă s'ar fi speriat măștrul, mă făcea praf». Dar ingerii l-au păzit pe acela care-l tubea așa de mult și lăpălegea zâmbetul lor dumnezeesc. Zugrăvește mănăstirea Zăuștila, apoi frumoasa mănăstire Agapia din ținutul Neamțului.

Trei ani stă «măștrul Nicu» la Agapia, unde zugrăvește cu atâta măiestrie, în cât sfinții și scele religioase au o puternică asemănare cu picturile renașterii ale lui Tiziano, Leonardo da Vinci sau Andrea del Sarto.

La 1861 când Grigorescu termină de zugrăvit mănăstirea Agapia, având 23 de ani, se încheie prima perioadă din viața sa, pe care am putea numi: «*viața Măștrului Nicu*».

La Agapia face cunoștință Mihail Kogălniceanu cu talentul puternic a lui Grigorescu și îl face să obțină o bursă în bugetul Moldovei, trimițându-l la Paris pentru desăvârșirea studiilor.

Rămâne la Paris timp de 3 ani, luând lecții cu *Cornu*; iar în pădurea de lângă satul Barbizon, întâlnește veniți pentru studiul arborilor și a naturii, pe celebrii: Diaz, Corot, Millet și Coubert, care vroiau să abată pictura spre studiul naturii, contrar clasicismului care se ocupa mai mult cu frumusețea corpului omeiesc.

La 1864 vine în țară și se prezintă să ocupe catedra de pictură la «Școala de Arte frumoase», dar se constată că, solicitatorul nu are la bază decât un certificat de... 2 clase primare, pe când contra candidatul C. Stănescu are clase de liceu.

Spre fericirea lui și a neamului românesc, genului lui Grigorescu rămâne liber să se manifeste după inclinațiile naturale, fără a fi forțat să urmeze regule stabilite în școli.

Se reîntoarce la măștrii săi la Barbizon, unde se dedă cu toată puterea sa numai picturii. La 1866, admiratorii îl pot smulge câteva pânse, pentru a le expune la expoziția tinerilor pictori dela Fontainebleau. Împăratul Napoleon III-lea, vi-

dată expoziția, cumpără 2 tablouri de a le mare Grigorescu, un studiu (cap de femeie) și o cruce de măr.

Deși înalt, Grigorescu este consacrat oficial mare pictor și este rugat de prieteni să rămână la Paris.

Dar el le spune: «De ași ști voi ce frumuseți sora mea». Se prezintă din nou Ministerului de Culte și cere un loc la Școala de Belle-Arte, dar nu e aici un loc liber. «Dacă nu-i aici nu trebuie să-l și pleacă la țară. La Căldărușani, Târgoviște, Câmpulung și Rucăr, Ochiul lui pătrunzător cercetează, descopere frumosul și-l așează în opere nemuritoare.

La Rucăr prinde «Clobanul» cu sarica dacică și tot de pe aici «Interior de Țară», cu acea lumină tainică, specifică mal alca lui Rembrandt.

Nu rămâne mult în țară, plecând pentru a treia oară la Paris, de data aceasta ne mai ducându-se la Barbizon și la Marlotte.

«Nu m'am dus la Barbizon... Incepuse să-mi fie dragă una din fetele lui Millet și cine știe? poate că... nici eu nu l-aș fi fost indiferent dacă mai rămâneam pe acolo. Dar mă gândeam că ea e fata unui artist mare, că eu n'am încă nici un rost pe lume, că nu se știe dacă-l voi avea vreodată și-mi siceam că ar fi o faptă de om necinstit să fac și pe ea să induc nevoile și păcatele mele. M'am vindecat muncind. Ea n'a știut niciodată că am iubit-o și alimeni n'a bănuțit că a fost în inima mea».

Grigorescu a rămas în tot restul vieții sale, copilul cărui sfinții îi zâmbeau și-l vorbeau, căci și el a fost un sfânt.

Se întoarce iarăși în țară și la 1873 deschide prima expoziție, în care se oglindea cerul nostru românesc; clobanii noștri, boul, acesta filință tăcută și blădă pe care Grigorescu o iubește atât, dealurile, livezile și mal alca frumoasă noastră țărănească, tână Rodică a sealului Alecsandri.

În opera sa, întrunește toate însușirile marilor pictori: frăgețimea lui Botticelli, adâncimea și concentrarea vieții lui Da Vinci și eleganța lui Corot.

În țară la Paris, unde-l găsește războiul dela 1877; se întoarce în țară și pleacă să eternizeze pe plaze vitejia soldatului nostru, ce-și regăsește vitejia strămoșească depe vremea lui Ștefan și Mihail.

Ridicat dintr-o cea umilă, trăind viața de muncă

intensă și modestă, el iubește pe cel umil, în care descopere vitejia, spiritul de jertfă și înălțimea morală a nației. Întrebat de ce în tabloul «Atacul dela Smârden», nu e nici un ofițer, el răspunde: «Sunt înaintea, au ieșit din cadrul pânsei mele».

E atâta naturaleză în scenele din timpul războiului, în cât un admirator străin, văzând tabloul «Convola de prizonieri», zicea: «Dacă aș avea eu acest tablou, l-aș dăruia orașului Haga, pentru sala de ședințe a Congresului Păcii. Ce sunt toate discursurile meșteșugite a marilor diplomați ai lumii, pe lângă cea ce spune așa de simplu și așa de adânc mișcător bucdica asta de pânză?».

Terminându-se războiul de a cărui orori blândul și bunul Grigorescu își aducea aminte cu groază toată viața, pleacă să eternizeze frumusețile țării sale iubite, stabilindu-se pentru un timp pe valea Dâmbovițioarei, printre țărani, clobani, stâni și bordeie. Țărani îi văd, se uită la el și se întreabă:

— «Ce face dăa acolo mă?».

— «Măgălește o blândă veră».

Și pictorul zâmbește serafic, se uită în urmă și se gândeste cât de nevinovați sunt în naivitatea lor!

Când în 1880 se duce iarăși la Paris, unde deschide o expoziție, critica franceza îl compară cu celebru Wateau, consacrandu-l pentru totdeauna.

Reîntors în țară se așează pe valea Prahovei la Câmpina, acea Câmpină plină de frumuseți, în care mână omului nu venise să doboare la pământ frumusețile lui Dumnezeu, să scobiască coastele dealurilor și platurile pline de flori, pentru a scoate din pământ «aurul negru» și a înălța în locul mesteacănului cu silueta fină și coroana gingașă, schelete de lemn sau fier, înegrte de păcură și în locul mirosului florilor, gaze otrăvitoare.

Aici își clădește el un cuibușor modest și singuratic, colladând dealurile, văile și munții, pentru a prinde pentru todeauna frumusețile țării pe care o iubea atât. Singuratic, fără a dorii mosafiri, plăcut însă și bun ca un sfânt când îi are, el trăiește numai pentru arta sa. Aici va trebui să vină Vlahuș, Delavrancea, Caragiale și ceilalți prieteni să-l vadă și să-l ceară sfaturi, căci nu va mai scobori depe platurile lui, decât foarte rar. De-l întreabă vreun pictor tânăr dacă în unele cazuri nu e mai bine să se așeze culoarea cu vârful cuștitului el îl răspunde:

N. Grigorescu

Tărăncuța cu viței

lui, pe divinli lui ochii închiși pentru todeauna, — pe mâinele lui, pe divinile lui mâini încrămite pentru todeauna¹⁾.

* * *

Pictura lui Grigorescu, în care se oglindesc toate frumusețile țării, învăluite în o liniște și pace dumnezeiască, cu ceruri senine, cu lunci numai în floare, primăveri eterne, în care și animalele și oamenii împrumută dela natura acele linii clare, cu largi onizonturi, acele ondulări dulci și fermecătoare, ce amintesc pastelurile lui Alecsandri, ne arată că geniul acestui mare pictor a înțeles atât de puternic farmecul plaiurilor noastre, frumosul etern ce se desprinde din viața și poezia poporului, încât el nu e numai un pictor, ci este și un poet; un poet care ne vorbește prin

1) «Pictorul N. Grigorescu, viața și opera lui» de A. Vlahuță.

N. Grigorescu

CAR CU BOI

«Pune-o nenisorule și cu tocul cismei, numai s'o pui pe cea care trebuie și s'o așezi unde trebuie».

În căsuța lui dela Cămpina, care nu a fost cruțată de distrugere în timpul ocupației nemțești, își duce pictorul viața până în 1907, când moare la vârsta de 70 de ani, în ziua de Luni, 16 Iulie.

...«Și cum dormea așa frumos — în prahodria unui singur preot, doi țărani, ca pe un copil, l-au luat binișor pe mâini și l-au culcat într'un sicriu de brad...»

Pe crengi de stejar l-au așesat într'un car cu patru boi. Flori de câmp, de cele care i-au fost lui mai dragi, flori sfinte, i sau presărat pe față și pe piept, — pe ochii

culori, prin umbre și lumini scoborâte din azurul cerului. Și ne vorbește atât de dulce, atât de melodios, încât te farmecă ca și o doină, ca și un cântec duios ce s'a nascut din simțirea delicată a unui neam ca al nostru. Dealtfel, Grigorescu a fost și un pasionat culegător de poezii populare; iar volumul lui Alecsandri «Poezii Populare» era nelipsit din atelierul său.

Boul lui Grigorescu, așa cum l-a immortalizat în atâtea zeci de pânze, are o privire atât de blândă în ochii săi mari și calzi, un aer de înțelept ce se resemnează și se supune vieții, muncind, suferind sau bucurându-se așa cum face și tovarășul său omul. În privirea lui, în poziția urechilor sau a botului, în mersul legănat, cu pași mășurați, în liniștea ce-l înconjoară, vezi că acest tovarăș de muncă, face parte integrantă din viața și istoria noastră de plugari.

Deacea poate, «*Ghlocel*», un frumos bou moldovean pe care l-avea la Cămpina, l-a înțeles pe marele pictor și iubirea lui și când pictorul se așeză să-l picteze, el stă blând în fața pictorului, pozând nemișcat și rumegând încet.

Ciobanii lui sunt toți mândrii, cu privirea ce străbate dincolo de zare, degajați de orice griji, deprinși să înfrunte eroic toate greutățile și să se afirme ca vrednici urmași ai înaintașilor Daci, stăpâni munților.

Nu e oare acesta ciobănașul așa cum l-a văzut poporul nostru de ciobani și plugari și l-a cântat în cântecule sale, sau l-a portretizat atât de limpede și mișcător în Făt Frumosul basmelor, sau mai clasic în «*Mierța*»?

«Mândru Clobănel,
Tras ca pria inel.
Fețișoara lui
Spuma laptelui.

.....
Ochilorii lui,
Mura câmpului».

Și sunt mândrii ciobanii ca niște vulturi, căci sunt stăpâni munților.

Păstorilele lui Grigorescu par niște domnițe pline de demnitate, de mândrie, pășind domol în urma turmei; de o frumusețe răpitoare în simplitatea portului, în albețea pielei ce pare crin, în negrul ochilor ce au scilipiri de diamante, în negrul părului ce cade de sub marama petec de zăpadă și mai ales în acel fermecător trup de trestie, fraged ca o floare și cu mișcări mlădioase de felină.

N. Grigorescu

Ciobănaș pe valea Prahovei

Privind toată pictura lui Grigorescu, ai impresia că acest geniu a căutat să idealizeze, să poetizeze viața prinsă pe celebrele sale pânze, pe

N. Grigorescu

LA PAȘUNE

o altă vreme, el nu a pictat decât după natură; dar a ales din natură, după cerința sufletului său mare, după gustul său fin, tot ce natura avea mai frumos, mai rupt din dumnezeirea creatorului ei. Modelul lui era căutat cu ochiul său divin al de-aie și numai când găsea că îndeplinește toate înșirile unui adevărat model, care să sintetizeze în el toate calitățile neamului, era eternizat.

Nicolae Grigorescu v'a rămâne pentru todeauna cel mai strălucitor geniu, a cărui valoare va crește din ce în ce odată cu scurgerea veacurilor, călăuzind cu razele lui pictura românească spre eternitate.

El este darul dumnezeesc trimis neamului ro-

mănesc, pentru a arăta lumii că și noi avem culmi ce se ridică deasupra omenirii și deasupra clipeilor trecătoare.

Dar, mai ales, Nicolae Grigorescu e marele pictor care a eternizat tot ce țara și poporul românesc are mai frumos, mai specific și mai aublim; e patriotul îndrăgostit de țara și neamul său până la venerație; e omul blând și bun, cu viață de sfânt, e titanul care luptă fără preget și răpune balaurul mizeriilor omenești, ațuându-se deasupra omului obișnuit, trecând în rândul *Oamenilor Mari*, a *Eroilor* neamului omeneac.

Și cât de frumos ar fi, dacă învățătorimea dâmbovițeană l-ar ridica o troiță la Pitaru!

PICTORUL NICOLAE GRIGORESCU

de I. G. ISTRATE—Pitaru

Se împlinește un secol la 15 Malu a. c., decând, cel mai mare pictor al neamului nostru, a văzut întâia rază de lumină din viața sa, aici, în județul Dâmbovița, în satul Pitaru. Cade-se ca, împreună cu întregul suflet românesc, vibrând de emoția plină de admirație pentru om și operă, să simțim mai profundă această cutremurare a sufletului, noi, dâmbovițenii cari, am avut norocul ca, pe ușoarele ondueri ale pământului pitărean, să se nască neîntrecutul maestru al penelului românesc!

Pe malul Râstoacei, în apropiere de vărsarea Șuțel în cea dintâiu; pe partea stângă a iazului boeresc de altădată și pe cea dreaptă a șoselei județene Pitaru-Potlogi, se aflau altădată casele arendașești ale moșiei Pitaru, peste drum fiind de biserică satului și casele boerești, astăzi localul Fermei model, Pitaru. Astăzi, nu se mai văd nici ruinele caselor arendașești unde s'a născut marele pictor; un pâlț de salcâmi tineri, strejuesc doar locul pe care au fost zidite casele;... în-

colo..... ușoarele îndoiri ale terenului întrerupt de vâlceaua prin care comunica altădată iazul boeresc cu Râstoaca, se pierd în verdele închis al zăvoiiului depe malul drept al Șuții, verde, pătat din loc în loc, de albul-cenușiu al plopilor ce străpung anume par'că, peisagiul molcom și liniștit, plin de cântec de privighetori și de melancolie câmpenească, în apusurile purpurii de vară caldă, moleșitoare! Iar peste câmpul, de dincolo de Râstoaca, brăsdat de un baiu, la mijlocul drumului, zăvoiiul „Apei reci”, ascude privirilor poalele mărețelor ruine ale palatului lui Brâncoveanu! În stânga peisagiului, coborâri șăgalnice ale zăvoiiului Râstoăcel, spre Vlășceni; iar sus... sus.... un cer albastru, ca albastrul mărilor calde!

Iată peisagiu stăpânit de duiosie, unde s'au adăpat în fragedă pruncie, ochii și sufletul și spiritul celui ce-a fost și va fi mereu, mândria în arta picturii românești, a neamului nostru!

În maturitatea sa și a talentului său, colindat-a Grigorescu plaiurile mușcelene, dâmbovițene și prahovene, prinzând în nemuritoare imagini, duiosia peisagiului românesc; dar — după mine — priveliștea din frageda copilărie, l-a urmărit pretutindeni, cum ne urmărește pe fiecare dintre noi, copilăria dragă, cu toate vedeniile ei, cu toate nimicurile ei! Căci, Doamne! Pentru prichindelul abia gongănind și până la vârsta de 9—10 ani, cât a stat Grigorescu în Pitaru, colinele și movilele depe eleșteul pitărean, au avut proporții de dealuri și nu puțină trudă a trebuit picioarelor sale neastâmpărate de copil, să urce abia perceptibilele costișe ale acestor coline și movile!....

Aci, în mijlocul acestui peisagiu de câmp, de melancolie și tainică simțire, s'a plămădit dorul după peisagiul plaiurilor românești, după care a alergat mai târziu maturul Grigorescu. Nu le-a mai revăzut, din cauză că n'a mai voit, să-l revadă?! Nu l-a mai voit, din cauza amintirilor triste, cauzate de pierderea tatălui său aci și greutăților zilelor duse aci cu mamă-sa și ceilalți frați și surori?!...

Sau — și acesta pare-mi-se a fi cu-

ratul adevăr — a voit să nu întunece în sufletul său minunatul peisagiu din copilărie, acel miragiu urzit în sufletul său de copil și purtat și înfrumusețat și hrănit tot mai mult — prin depărtare și nerevedere — de iluziile și farmecul aducerii aminte, a copilăriei?!... Da; eu cred că acesta-i adevărul! La Câmpina unde s'a staailit marele Grigorescu, dealurile sunt mari, peisagiul mare! Dar în sufletul său, dorul de peisagiul Câmpinei, a fost sădit din copilărie, de molcomul peisagiu pitărean!....

Cu osazia centenarului marelui Grigorescu, solemnități se vor desfășura în alte locuri și localități, unde și-a trăit el viața de adult, matur și bătrân; aici la Pitaru, nu va fi nimic din fastul acelor sărbătoriri! Nici un semn, nici cel puțin o placă — nu mai îndrăsnesc să gândesc, un monument — nu-i va fi dat locului său de naștere; dar sufletul său, din înaltul senin al cerului, acolo unde odihnesc toate sufletele alese și binecuvântate de Dumnezeu, sufletul lui, va dojeni blând pe acei ce uită că, din copilărie își trag seva, puterile cari ne călăuzesc pașii întregei noastre vieți!...

La telegrama de omagiu și devotament trimisă M. S. Regelui cu ocazia adunării generale a învățătorimii dâmbovițene dela 29 Aprilie a. c., la care a luat parte și D-l Ministru D. V. Ţoni, s'a primit următoarea telegramă răspuns:

D-lui Simion Popescu
Președintele Asociației

„Majestatea Sa Regele vă mulțumește D-voastră precum și adunării învățătorilor pentru frumoasele sentimente de omagiu exprimate“.

Directorul Secretariatului al Palatului
al M. Sa Regele
Buhman

Un dar de mare preț, este „Cartea Copilăriei“ a d-lui profesor Ion Negoescu dela liceul „Enăchiță Văcărescu“ din Târgoviște, scoasă în editura „Cartea Românească“.

Această carte este unică în literatura pentru copil, deoarece, cuprinde cele mai frumoase amintiri din copilăria marilor noștri scriitori.

„Cartea Copilăriei“, va fi recenzată în numărul viitor.

CARTE POȘTALA

*Mi-ești dragă, dragă ca creanga de tei
Ce-o pui în casă Duminică Mare;
Ca lacrima ce ți-a căzat din ochi
Atunci când ai arzit prima scrisoare.*

*Mi-ești scumpă, scumpă ca bucla de păr
Jertfă dragostei întâia oară,
Purtând în ea primăvăratec mirt
Și frumusețea ta ca pe o comoară.*

*Și te iabesc și te iabesc: schivnic
Indrăgostit de liniștea chiliei
Și'n inimă ca într'o mănăstire
Te'nchid, ca să te dărai veșniciei.*

D. IOV
SOROCA

ICOANA LUI GRIGORESCU

de ECATERINA I. ISTRATE
Inv. Pitaru

În biserica parohiei Pitaru, — biserică veche de mai bine de o sută de ani — se găsesc două icoane deosebite: una a pictorului N. Grigorescu, nesemnată de autor; a doua, de unchiul său, Ghiță Grigorescu.

Icoana lui Grigorescu, reprezintă o Madonă. Nu-i semnată; dar după factura trăsăturilor, după finețea lucrului și mai ales după meditativa atitudine în durere, a Madonei, cei ce au văzut-o, — mai ales d-l Dr. C. Angelescu, fost ministru al Educației Naționale, un pasionat grigorescian și un neobosit colecător al pânzelor lui, — o atribuie lui Grigorescu. Cea de a doua icoană, „Sf. împărați Constatin și Elena”, este semnată de Ghiță Grigorescu.

Jugrăvită direct pe lemn, în profil, este închisă pe margini cu un chenar

bronzat, Madona lui N. Grigorescu.

Privind-o, nu-ți mai poți sătura ochii; o durere mută, duioasă, a profilului aceleia ce a fost mama lui Isus. Este demnă de văzut.

Nu sunt cunoscătoare a operelor de de artă și mai puțin pot să-mi dau păreri precise asupra siguranței că, o pictură aparține unuia sau altuia din pictori noștri; nici puterea de a descrie frumusețea unui tablou sau icoană; dar sufletul meu, în fața Madonei lui Grigorescu s'a înălțat în admirație, fără sfârșit. Deaceia împărtășesc părerea că e opera lui.

Cu ocazia centenarului nașterii sale, cei dornici de a cunoaște operele marelui maestru, o pot admira; iar specialiștii în cunoașterea operei lui Grigorescu, o pot identifica.

Eu numai o semnez.

INSEMNARI

Virgil Caralanopol

Știu, nu mai pot sui pe creste 'nalte
Să retrădesc minunea zării pure,
Să mă îmbăt de liniște și seară,
Să plec cu geanta plină de pădure.

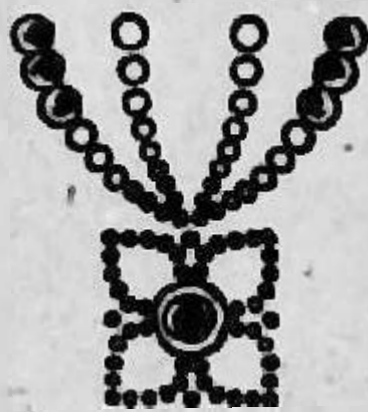
Nu mai încerc, tristețea altor vremuri
Ce tot acolo, singure rămân,
Nu mai m'afund în stuhuri mari de lund
Să stau plecat pe armă ca pe-un sân.

Acuma singur, pe câmpia 'ntinsă
A tinereții mele goaldă de cocoare,
Strig timpul ce-a rămas cu ani în urmă
Ca pe un câine oșosit de vânătoare.

Ții minte vremea aceea buna mea stăfie
Când apa zilei 'și flutura surâsul?
Mai știi ecou, când alergai odată
Ca un ogar ca să-mi aduci opusul?

ITALIA

de ION GH. MAREȘ

VI

Miercuri 11 August 1937.

Pentru astăzi s'a hotărît a se aduce un omagiu ostașilor români căzuți pe fronturile din Italia și înmormântați în cimitirul „Verano”.

La ora 8³⁰ ne-am imbarcat în autobuze de mare turism, dupe ce mai înainte ne-am procurat o frumoasă coroană de flori naturale, iar fiecare din noi buchete de flori!

Ne-am oprit la intrarea principală a cimitirului, l-am traversat până la partea opusă unde se găsește mausoleul cu osemintele ostașilor căzuți în 1915/18, în care și camarazii noștri au compartiment de onoare.

Nu pot trece mai departe, fără a nu spune că monumentele funerare din cimitirul civil, sânt aproape toate operă de adevărată artă italiană, marmora luând diferite înfățișări spre a exprima durerea, duiosia, părenle de rău pentru pierderea ireparabilă

a flințelor iubite. Italienii cari sânt nelntre-
cuți în modelarea marmorei, au pus la con-
tribuție întregul lor geniu de sculptură.

În partea de răsărit vine cimitirul militar, cu capela construită în parte sub suprafața pământului. Am coborît cu toții, aci unde preoții noștri au oficiat un serviciu religios, la care a dat răspunsurile corul nostru; în timpul cântării *veșnicei pomeniri*, am avut momente de mare emoție! Iar pe bolta azurie câte-va avioane militare italiene luau parte la omagiu pios pe care îl aduceam camarazilor noștri.

După terminarea ceremoniei pentru re-
improspătarea memoriei luptătorilor români,
ale căror rămășițe pământești s'au depus
aci, ne imbarcăm din nou în omnibuse și
pornim la vizitarea orașului Roma, având
înaintea noastră un agent dela circulație
pe motocicletă, care ne deschide drumul.

Cartierele cele noi vin la estul Romei și

sunt formate din construcții de blokhausuri, întocmite dupe cele mai noi cerințe urbanistice; fiecare din aceste cartiere are nucleul său comercial și legătura de tramvai cu tot orașul.

Din fuga mașinelor vedem: Cetatea Universitară, Policlinica, Poarta Pia, Palatul Umberto cu parcul, Accademia Română, Ministerul de marină, Podul Vîlvlo, Podul Vittorio Emanuele al II-lea etc. etc.

Trebue să spun, mai înainte de a face oarecari caracterizări ale orașului Roma, că dela prima descindere, Roma mi-a inspirat

multă simpatie; aveam impresia c'o mai văzusem cândva, că cetățenii îi mai întâlnisem, că mișcarea de pe străzi face parte din ritualul nostru de locomoțiune. M'am controlat întrebând și pe ceilalți camarazi, cari mi-au confirmat că au avut aceleași impresii. Ceva înai mult, am întâlnit tipuri de cetățeni de perfectă asemănare cu cele de pe la noi, la care desigur se adaugă sonoritatea și ritmul limbii italiene, și mai mult, în unele împrejurări, dela primele cuvinte, cetățenii Romani ne-au recunoscut.

Forul Mussolini

«Arena de marmoră»

În raporturile noastre cu frații italieni, am fost tratați cu deosebită atențiune. Ne-am simțit astfel la Roma, aproape ca la București, fenomen care nu mi s'a întâmplat în alte orașe cu populațiune din alte ginte. Aceste orașe au specificul lor pe care călătorul îl vede și îl simte dela primi pași.

Roma posedă atâtea opere de artă, de arhitectură, piese istorice, că ar trebui cuiva luni de zile pentru ca să le cerceteze în toată acceptiunea cuvântului, nu numai să le vadă din fugă.

Se înțelege că toate aceste piese nu rețin în măsură egală pe toți vizitatorii, pregătirea și fondul sufletesc al călătorilor variind foarte mult dela unul la altul. Unul stă în fața unei sculpturi sau pânze picturale câteva momente, altul ore întregi. Pentru unii, o plesă artistică este o fericită ocazie de ospăț sufletesc, pentru alții o simplă curiozitate sau nici atât. N'am pretențiunea că pot citi totul într'o operă, dar esențialul l-am prins și mi l-am fixat în memorie; din acesta, în rândurile următoare încerc să re-

dau cetitorilor revistei noastre.

Biserica Sf. Pietro.

Biserica Sf. Petru din Roma este una din cele mai mari minuni, dacă n'o fi chiar cea mai mare dupe fața pământului. Nu este pur și simplu o îngrămădire de molos și piatră, așa bunjoară cum sânt Piramidele Egiptului.

Fiecare coloană, fiecare firidă, fiecare colțor din interior și exterior este o piesă artistică. Infățișarea fațadei și a pleții enorme care se întinde înaintea bisericii este o operă de grandioasă arhitectură și de estetică. Nișterea ca în acest templu arădale bolții și ale enormei cupole nu sânt în dimensiuni mai mari ca în „Catedrala Sf. Petru”. Cum au putut arhitecții de atunci arunca bolți de zeci de metrii *numai din var și cărămidă* fără sprijinul betonului armat care atunci nu se cunoștea este ceva de neînchipuit! Soliditatea construcției este iarăși de admirat, căci cu toate cutremurele, enormele sale ziduri n'au nici un pic de crăpătură!

Pentru a se arăta mărima acestei biserici, este însemnat pe linia mediară a parvoselei până unde vin cele mai mari biserici din Europa cum ar fi: Domul din Milano, Sf. Sofia din Istambul, Catedrala din Londra, Notre Damme din Paris etc.

Cupola are de jur împrejur în interior un balcon în care oamenii par de jos numai de 1 dm. înălțime.

Biserica este împărțită în 3 interioare despărțite prin pilaștrii pe fețele cărora sânt portretele papilor decedați.

În ultima despărțitură este altarul acoperit cu splendide baldachine de bronz și sub care se găsește mormântul Sf. Petru și locul unde el a fost chinuit de păgâni. Deasupra vine statuia Sf. Petru construită în secolul al V-lea din bronzul statuei zeului Jupiter găsit în Capitoliu.

Candelele și lumânările ard în permanență.

Aci vine Papa la înviere și la ziua Sf. Petru și Pavel, de oficiază în asistența a mii de pelerini sosiți din toate părțile globului.

În afară de despărțiturile centrale, în dreapta și stânga vin alte sânnuri ale catedralei, tot atât de bine ornamentate.

Pe pereții catedralei, enorme panouri de pictură admirabilă cu scene din noul testament. Această pictură făcută acum câteva sute de ani, își păstrează și astăzi splendoarea și proștețimea. Ce suflet și ce mână admirabilă au avut pictorii renașterii cari din ulei și vopsea *au dat însuflețire ten-cuelii întinsă pe cărămizi!*

De jur împrejur sânt firide cu statul mai mari și mai mici din marmoră ori bronz, iar în ultimul sânt, este locul unde se îngroapă papii și stau până împlinesc stajul de sacrificare, dupe care se desgroapă și li se dă locul de sfinți.

Din loc în loc se văd grupe de creștini cari își fac rugăciunile, precum și preoți catolici cari oficiază servicii drept credincioșilor.

Grupele de vizitatori trebuie să meargă în rânduri strânse căci altfel se răslățesc și se pierd prin mulțimea de curioși veniți să vadă această biserică.

Eu n'am avut timp să gust din toate splendorile acestui superb monument. fiindcă programul care în multe împrejurări este un mare tiran nu te lasă să mai întârziezi *ca să oferi spiritului cât mai multe delicii!*

Eșim afară și ni se infățișează într'un cadru admirabil plața bisericii Sf. Petru, cea mai mare din Roma. Are o lg. de 380 cu 240 m. lț., de formă ovală, mărginită de două colonade formate din 284 coloane și infrumusețate cu 162 statuete.

În centrul pieții este un obelisc egiptean de 25 m., adus dela Heliopolis din ordinul

împăratul roman „*Caligala*”, fiind plasat întâiu în Circul Vaticanului și apoi mutat de „*Sixte V-lea*”, în această piață. În vârful monumentului se găsește o cruce în interiorul căruia se află o bucată din crucea autentică a lui Isus Cristos.

În fața catedralei se găsește un vast peron cu multe trepte, având în dreapta și în stânga statuile Sf. Petru și Pavel.

Între colonade și obelisc sunt două fântâni artelene cari completează splendid întreaga panoramă a bisericii Sf. Petru și Pavel.

Sânt de remarcate și următoarele biserici din Roma cari strălucesc prin arhitectura și pictura lor.

Biserica Sânt Paul. Această biserică a fost ridicată de împăratul Constantin, care a închis corpul martirului într'un sarcofagiu care se vede și astăzi. Împărații Teodosiu, Arcadius și Valentinian, au reconstituit-o și au mărit-o. În 1823 a fost distrusă de un incendiu. Leon al 12-lea a reclădit-o într'o formă și mai strălucitoare și în 1840 este sfințită de Grigore al 14-lea și la 1870 declarată monument istoric.

Chiesa dela Trivito dei Monti. A fost construită în 1500 cu ajutorul regelui Franței Carol al 8-lea. Fațada a fost ridicată de Sixte al V-lea și obeliscul din față din grădinile lui Salustius din ordinul lui Pius al VI-lea.

Biserica Di S. Maria Maggiore. Este construită de Papa Liberio în urma unui vis în care se făcea că ninsese peste Roma vis care s'a isbândit. Papa el însăși a indicat locul și planul pe zăpadă. Interiorul acestei biserici este o splendoare și lucrat din marmură albă, tavanul în sculpturi aurite.

Biserica Di S. Giovanni în Laterano, a fost construită de împăratul Constantin și a ars la 1308. Reconstruită de Clement al IV-lea 1361. Inocențiu al X-lea a res-

taurat-o respectând arhitectura primitivă. Interiorul este bogat în monumente, capele cu sculpturi și fresci de mare valoare artistică.

Capela Sixtina, ridicată la 1473 de Papa Sixte al IV-lea. Posedă splendide candelabre din secolul 15-lea și picturi din viața lui Isus și Moise.

Monumentul lui Garibaldi. Ridicat la 1895, lucrat de Emil Gallari din bronz. Statuia eguestră pe pedestal de granit, împodobită cu patru grupuri tot în bronz cari reprezintă America, Europa, un episod din asediul Romei și bătălia dela Calatipini.

Monumentul Ad. Auita Garibaldi. Monument gustru înangurat în 1932 în onoarea soției eroine a lui Giuseppe Garibaldi.

Monumentul lui Victor Emanoil al II-lea. O grandioasă operă de artă modernă datorită arhitectului Sacconi. Are o înălțime de 79 m. construit din marmură albă împodobită cu grupuri baso-reliefuri, statui, opere a celor mai mari artiști italieni; iar statuia lui Victor Emanoil din bronz aurit este lucrată de sculptorul Chiardia.

Palatul Quirinale. (Reședința regală). Ridicat de Grigore al 13-lea la 1574. Este de remarcat la fațadă marea poartă susținută de două coloane de marmură, cu un timpan deasupra căruia se găsesc statuile Sf. Petru și Pavel.

Palatul Justiției. Se află situat pe malul drept al Tibrului vis-a-vis de Puntea Covour. Este o operă grandioasă ridicată după planul arhitectului Calderini. A costat 30.000.000 lire. Are o fațadă de 175 m. La intrarea principală este un grup în marmură reprezentând Justiția între Forță și Lege. Alte statui sânt acele ale marilor jurisconsulți Italiani.

Ponte e Castello Sant'Angelo. Acest castel este o imitație a Monsoleului lui Augustus, edificat de împăratul Adrian ca-

ruia i-a fost și mormânt. Lângă castel se găsește capela Sf. Mihail, cu o statuie în bronz, iar în față se găsește podul peste Tibru

Ponte Vittorio Emanuel II. Acest pod unește curtea lui V. Emanuel cu Bargo. Este opera lui Piacentini. Grupurile cari îl încadrează sânt: Triunful Politic; Fidelitatea în Constituție, Curajul Miliitar și Totul pentru Patriei.

Piazza Esedra. Această piață și-a luat numele dela băile lui Dioelițian, despre care se spune că erau cele mai mari din lume, erau două mii de băi în marmură. Pe vechile ziduri se ridică două palate cari formează un semicerc la intrarea străzii naționale. În mijlocul pleșii este o fântână clădită de Pius al IX-lea.

Piazza de Popolo. Și-a luat numele dela biserica cu acelaș nume bogată în capodopere. Ea a fost mărită și împodobită de Pius al VII-lea. În mijloc u obelisc egiptean, împodobit cu patru lei în stil egiptean.

Piazza Colona. Această piață are o coloană în mijloc ridicată de Senatul și Poporul Roman în onoarea lui Marcu Aurelius, pentru victoriile reputeate în contra Marco-manilor. Are o înălțime de 30 m., și este compusă din 28 bucăți de marmură sculptate, cari reprezentau episoade din acest război. Statuia împăratului a fost înlocuită cu statuia în bronz a Sf. Paul.

Piazza Venezia. Este una din cele mai importante din Roma. Aci se găsește monumentul lui Victor Emanuel al II-ilea.

În această piață se întâlnesc cele mai importate strade din Roma: Via Cavour, Via Nazionale, Via Umberto I, Via Vittorio Emanuele.

Piazza Navona. Această piață este cea mai frumoasă din Roma și se găsește pe locul unde se află Circul lui Domițian. Este ornată cu 3 splendide fântâni.

Fântâna din mijloc are patru statui reprezentând. *Dunărea, Gangele, Nilul și Rio dela Plata.* Fântâna din stânga are un triton numit: „Maur”, iar cea din dreapta pe Neptun luptând cu un monstru marin.

Panteonul. Acest templu a fost construit în secolul al 6-lea înainte de Cristos, în timpul celui deal treilea Consulat al lui Agrippa, în onoarea zeilor. Una din cele mai mari capodopere din antichitate. În anul 80 dupe Cristos a fost distrus de un incendiu. Reconstruit în mai multe rânduri se găsește astăzi așa cum la construit Adrian. A fost apoi consacrat cultului creștin de Bonifțiu al 4-lea și închinat Fecioarei și Martirilor.

Apeductul Claudio. Construcția acestui apeduct a fost întreprinsă de Caligula, însă împăratul Claudiu îi termină și-i dădu numele său. Este cel mai important apeduct roman. Se întindea până la Palatin, măsurând o lungime de 8 km. Resturi din acest apeduct se văd pe câmpia romană și pe noua via Apia.

(va urma)

„*Cartea Copilăriei*”, reamintește celor vârstnici clipele atât de neuitate ale copilăriei, tinerilor procură ore de plăcută desfătare sufletească, iar copiilor picură în suflet bucuriile zilelor senine, sau tristețea micilor dureri.

Recomandăm cu cea mai mare căldură „*Cartea Copilăriei*”, atât pentru bibliotecile Căminelor Culturale, cât și pentru bibliotecile personale, dar mai ales pentru premii la elevii claselor IV—VII.

Vizita Domnului Ministru D. V. Ţoni la Târgoviște

Primăvara clocotitoare de viață nouă, a prins se pare în ritmul ei această oștire de soldați fără uniformă, coborâți din anghere de sat aci în cetatea măririlor de altă dată, să-și întâmpine comandantul zilelor de luptă și sbaciam din șirul anilor grei.

È neîndestătoare curtea și toată ctitoria evlaviosului Neagoe Basarab și a lui Petru Vodă Paisie, pentru mulțimea strânsă la sărbătoarea biruinței sufletului de apostol uitat la postul de straje al iubirei de neam prin datorie.

Pe fețele dascălilor se citește mândria răsplătirei drepte a mancei și privirile lor staa țintă spre intrarea mitropoliei, așteptând pe fratele lor mai mare: învățătorul ministru.

Un claxon spintecă vâlul așteptării, mulțimea se agită și șoaptele definesc faptul: ministrul Ţoni a sosit.

Prezentările !.... Ce prezentări pot avea loc între oameni cari au luptat ani de-a rândul în coman și cu acelaș țel?

Dela începătorul intra ale dascăliei și până la cele mai reprezentative figuri ale celor „bătrâni”, toți îl cunosc pe „Ţoni”.

Au venit și pensionarii, mai întineriți ca oricând azi, în ghetele lor cu elastic și nedespărțita umbrelă pe mână.

Sobra, hotărât, demn, modest... ministrul îi îmbrățișează pe toți ca privirile sale vii și parcă în fășii i-se destramă sufletul să-i simtă ca întotdeauna pe toți cât mai aproape de el...

Urmează o scartă slujbă religioasă, îmbinare de cucernicie și mulțumită față de divinitate, având ca martori ambre de voievozi.

Binecuvântarea preotului revarsă val de ambrozie sfântă peste mulțimea adunată.

Ministrul se închină cu evlaute, sărută crucea și evanghelia. Apoi șirurile de dascăli ampla alița pe care îngrijorat de soarta prețioaselor bogății va fi trecut odată „Florentinal”, ducând cu ei comora unui suflet din care duios se preling mângăritarele iubirii de glie.

Imbrăcămintea modestă și fețele supte de truda topirii sufletului în candela sacră a renașterii prin școală, capătă simbol, de se pare că-s mucenici desprinși din mrezite cazanii.

Sala de Arme e neîncăpătoare să-și primească pe toți, mai ales că și canoacătorii de mai multă și aleasă slovă: profesorii, au ținut să fie alătari la mare sărbătoare.

A deschis ședința președintele asociației de Dâmbovița Simion Popescu. Dar

Al din vechea gardă a generației post-belice, după urarea de bun venit adresată Domnului Ministru Ţoni, a redat în frumoase cuvinte rolul învățătorului ca pedestal al nașianei și a făcut asigurări de devotament față de așezările de veci ale țării și de regele culturii.

D. Grigore Mărgulescu revizor școlar, a rostit o cuvântare academică, distingându-se printr'o atitudine demnă, și hotărâtă în expunere, sintetizând importanța sărbătorii, ilustrând prestigiul autorității și evocând trecutul de luptă dârză al Domnului Ministru Ţoni, care întruchipează în timpul de față, nădejdele în vremuri mai bune pentru școala și slujitorii ei.

D. Profesor Atanasiu, Directorul Școlii Normale a adus salutul profesorilor secundari și a scos în relief rolul școlii normale în pregătirea viitorilor dascăli

de sate.

D. Platon-Văcărești, înflăcărat și bine documentat, a zugrăvit în frumoase cuvinte apostolatul vechiei generații de învățători, citând din scrisorile colaboratorilor dela „Vremea Nouă” rânduri pline de duioșie, cari au mișcat până la lacrimi și au atras atenția deosebită a ministrului, care cu frunte încruntată privea în gol, undeva peste tranșee, prin umbra anilor scarși spre tovarășii căzuți la fruntarii..

Victor Ghiculescu, făcând elogiul tinereții, cu vorbe înflăcărâte și tari ca de tunet, a mângăiat și a iălțat ca sunetul cald de havaiană sufletele, făcându-le tovarășe de o clipă cu Olimpul Zeilor.

Jean Butăroiu a subliniat în mod deosebit prezența Domnului Ministru și a dat asigurări de iubire și de plină înțelegere a rolului de învățător.

Foto Lăzărescu

Peste strădania tuturor de a fi la înălțimea momentului, s'a ridicat să vorbească inspectoarea școlară Bucurică.

Poate niciodată în viața lui, Bucurică

n'a simțit o mai copleșitoare mulțumire și niciodată colegii nu i-au dat o mai mare dovadă de iubire, ca ropotul nesfârșit de aplauze cu care l-au primit.

Exemplu de tărie de caracter și distincție demnitate, Bucurică a suferit și în ciuda tatarilor inșpitelor a rămas pe linia proprie de conduită și ridicarea lui la postul de răspundere de azi, a fost cea mai frumoasă răsplată pentru sufletul său delicat și alesele-i însașiri.

În ziua aceasta învățătorii au fost prin Bucurică și el prin ei, supremul omagiu ce se putea aduce Regelui, prin solul său distins domnul Ministru Ţoni.

Cine l-a auzit vorbind de Bucurică, a plâns cu el, a suferit cu el și s'a bucurat alături de el, după împrejurări.

Întotdeauna s'a simțit însă mai desprins de lut, mai spiritualizat și mai înălțat spre calmile sublimului.

Și ce n'a isbutit să facă din el politică — pentru care n'a fost croit — a răsplătit ca prisosință înțelepciunea vremilor de față.

Primit cu toată căldura sufletească, Domnul Ţoni a vorbit frumos, așa cum mereu l-am auzit vorbind.

Nu promisiuni searbede de politician, ci o analiză logică a stării actuale a școlii primare, pentru care a pus întotdeauna suflet.

Canoscător și fin interpret, a evocat școala și slujitorii de altă dată, a trecut la vremile mai nouă și a expas tot ce ve-

de și gândește realizabil pentru școală de mâine.

Atâtea accente de mărturisită dragoste și interes față de școală că mulți au fost înduioșați până la lacrimi.

Domnul Ministru Ţoni — omul de acțiune, cheamă învățătoria română la un ritm de viață nouă, având ca scop ridicarea țării prin școală și dă asigurări de schimbare a mentalităților din trecut, prin inaugurarea spiritului de echitate în locul favoritismului.

Imperativul vremii este ca învățătorii să pună în slujba țării tot sufletul lor, pentru desvârșirea idealului național de azi, care trebuie să fie: educația tineretului.

Iată adâncul sens ce se deprinde din vorbele domnului Ţoni căruia învățătoria Dâmbovițeană i-a făcut o primire așa de frumoasă în ziua de Isvorul Tămăduirei, care, zi de tămăduire a rănilor din trecut am dori să fie pentru opropoșita școală a satului.

.....Iar aceste rânduri le-am scris cu toată simțirea fiorului ce mi-a cutremurat ființa în ziua sărbătoririi, ca unul ce dascăl am fost și cu sufletul în mijloacelor am rămas, pentru tot cuprinsul zilelor ce-mi sunt puse înainte.

BOIERUL DIN PIETRARI

Iosif C. Dumitrescu

*Răsbăt de anii — otocol de 'ntâmplări
Și hărțuit de-ai bătrâneții cari,
Boierul Nicolae din Pietrari,
Privește trist în cele patru zări.*

— „Ce dramuri lungi, ce ape - albastre, mari!”

Slomnește 'n gând boierul.

*„Din care târg să-mi cumpăr telegari,
„Să birui calea ce-o împarte cerul?”*

*Din poala depărtării prada cești
Și-adună 'n gând ispitele vieții.*

„Nu am avut un suflet — fără poartă

„Dar,...

„Acolo în al inimei ierbar,

„Am niște amintiri cari mă ceartă.

Boier sfântos,

Momeli sunt multe'n țarina de jos

Oi fi greșit, dar cine n'a greșit

Pe-acest pământ cu-atâtea poște'n gușă?

Să spună sfântul, dela 'nalta ușă,

Cât după Magdalena a privit.

Boierului,

I-a plăcut în satul său natal

Traiul țărănesc și așezat

Și n'a avut de cât acest trifoi păcat:

Dealul, pușca, buestrul de cal,

Așa cum din bătrâni a apucat.

Cucoana, prin multe țări e mai umblat.

Nu 'nțelegea plânsarea de caval,

Nici cum deținește — amurgul sus pe deal...

Dar și boeru — odată n'a călănt

Alături de dânsa la vr'ea-bat.

Când dumneaei pleca de-acas' cu luna,

Tăia și dumnealui câte-o cărare.

Na îl vedea decât o stea și luna.

Se întâlneau când cerul da în floare

(Vorba 'mnealui: „doar nu-s în pântal mare!”)

Acum,

Când toate-i sunt deșertăciuni și fum,

Șade 'n iatac și 'ngrijordri împarte.

Tovărășei albită ca și dânsul

Și pe furși își împreună plânsul,

Cu slovele smerite dintr'o carte.

S U F L E T N O U

A fi conducător în adevăratul înțeles al cuvântului, trebuie să fii pătruns atât de puternic de focul sacru al misiunii ce ți s'a încredințat, în cât întreaga ta ființă să radieze în jurul tău acea forță de atracțiune și convingere, în cât și cei din jurul tău să simțā suflul cald și sfânt al focului sacru ce arde vulcanic în sufletul tău.

Fără suflet, aceasta forță divină, nimic nu se poate face temeinic; iar de se reușește întrucâtva și fără el, cea ce se înfăptuește nu este operă trainică educatoare. Este ceva ce nu a putut pătrunde în suflet și inimă, acolo unde se pot produc transformări.

Cu această forță transformatoare, educatoare, zidar de suflet nou, este înzestrat acela ce a pus temelie solidă pregătiri pre-miliare în jud. Dâmbovița, D-l Colonel Eugen Bădulescu.

În tot ce face, în tot ce spune, în tot ce gândește, rupe din sufletul său și împarte tovarășilor săi. Dăm mai jos o parte din cuvântarea ținută cu ocazia sărbătoriri patronului pregătiri pre-militare la Târgoviște, unde sau desfășurat frumoase demonstrații care au arătat ce poate tineretul țării încadrat în această instituție.

„În ziua marilor sfinți ai creștinătății, Sf. Constantin și Elena, Pregătirea Pre-militară în elanul său sublim și tineresc, sărbătorește într'o simțire, cu un deosebit fast, în lungul și latul țării, pe PATRONII săi.

Sărbătoresc ziua izbândeii, a victoriei și a realizărilor prea frumoase pe tărâmul social și național, în toate ramurile de activitate.

În adevăr, timp de 4 ani de când a luat ființă această instituție cu caracter

pur național, a pătruns cu făclia sa puternică și luminoasă până în straturile cele mai adânci și întunecoase ale neamului nostru, pe care le-a luminat și încălzit cu persistență, le-a educat și instruit, făcând pe orice cetățean să știe cări îi sunt drepturile și datoriile, că ne tragem din poporul cel mai nobil și mai puternic care a existat vre-o dată, că suntem un popor mare, puternic, ne putem croi o soartă mai bună și putem ocupa un loc sub soare mai frumos.

Pe tinerii premilitari, nădejdea de mâine a neamului, cari până în anul 1934 erau lăsați în voia soartei și pluteau pe valurile spumegande ale vieții fără cârmă, fără conducere, care formase mediul din care dușmanii neamului își recrutau adepți pentru dezagregarea socială, morală și națională, pregătirea premilitară i-a chemat la realitate, i-a transformat în elemente de ordine și disciplină, cu simțul datoriei și al onoarei, cu respect de autoritate și bunul altuia și tot ce este bun și frumos în această țară mare, mândră și atât de blagoslovită de Dumnezeu.

A canaliza sufletele și sentimentele acestui tineret către simțământul național și patriotic, căutând a-l ridica până la înălțimea sublimului. A creiat o nouă atmosferă la sate și orașe, o nouă mentalitate. Prin munca de folos obștesc, ti-

neretul nostru a fost îndrumat către o muncă rațională, i s-a dezvoltat dragostea de muncă, sentimentul de ajutorarea celui mai slab și a contribui cu brațul său încă plâpând, la înfăptuirea unor lucruri de interes obștesc. A câștigat încrederea societății și autorităților de stat și astăzi este chemat să realizeze lucrări mari de interes general și pretutindeni se simte nevoia sa.

Pregătirea premilitară prin opera sa a înfăptuit, a câștigat o victorie mare în folosul neamului nostru și de acești tineret în vârstă de 18, 19 și 20 ani din toată țara, în număr de 300—400.000 reveniți la simțul datoriei, ordinei, la dragostea nețărmuită către țară și în sărbătorească ziua izbândei într'un elan și cu un fast deosibit. Precum Sf. Constantin și Elena au luptat și au câștigat victorii neperitoare asupra păgânismului, tot așa pregătirea premilitară luptă contra ideilor subversive, a câștigat lupta și a întronat sentimentul național.

Cuvinesc dar, ca în aceste zile de sărbătoare, de izbândă, gândul nostru să se îndrepte cu multă recunoștință către acela care poartă grija de soarta acestui neam, care a ordonat instituirea Pregătirii Premilitare, către M. S. Regele Carol II și să strigăm din tot sufletul toată inima noastră.

SĂ TRĂIASCĂ

EDUCAȚIA PRIN EXEMPLE LA ȘCOALA ȘI ÎN SAT

de GH. H. DANCIU Inv. Com. Măgura

«Individul, ca și popoarele,
se animă prin exemplu și se în-
strucște prin imitație»...

În toate timpurile s'a recunoscut de toți marii pedagogi, valoarea considerabilă a exemplelor în educație; iar d. prof. Gabrea spune că: „Vorbele și îndemnul pot să miște tineretul; dar numai exemplele îl atrag.

Ele au o bază psihologică elementară: proprietatea fiziologică a creierului conștient, acționat prin tendința ideii de a deveni act, care a fost denumită *sugestibilitate*; precum și *instinctul de a imita*, adică de a repeta actul, până ce corespunde cu modelul. Suggestibilitatea produce în suflet o stare așa zisă „receptivă”, care înlesnește primirea impreselor ce emană de la exemplele din afară; iar instinctul imitației — prin mecanismul său, — traduce ideile primite, în acțiuni concrete. Funcțiunea imitației este următoarea: percepțiile îndeamnă copilul, (sau adultul), la mișcări; iar instinctul repetă mișcarea începută de puterea motrice a percepției, (sau imaginii), până când se reproduce fidel modelul de la care au venit percepțiile.

Din acestea se vede cât este de necesar, ca să forim pe copii de a primi exemple rele, cari sunt de multe ori, mai sugestive decât cele bune. Și să-i conducem așa ca să aibă de imitat numai exemple bune, până-și fac deprinderi bune! Iar învățământul să fie activ; să învețe lucrând și în clasă și... acasă, (deși unii pedagogi s'au arătat contra temelor date pentru acasă. Este în aceasta, o necesitate de ordin moral, nu numai „pedagogic”, (de complectare și aplicațiune a învățământului de la clasă), căutând să ocupăm mintea copilului, cu traducerea în fapt a ideilor utile, — din cari pot să răsară apoi, frumoase realizări personale, — în loc de-al lăsa în voia capriciilor mediului, care poate sugera multe porniri rele, când copilul nu e bine supravegheat. Valoarea exemplului, sau puterea sa de influență), se sprijină așa dar, pe instinctul de imitație.

Ce este „exemplul” în sine? — E fapta con-

crată, săvârșită înaintea ochilor copiilor, sau icoana unei fapte zugrăvită în tablouri, ori în vorbire sugestivă. Și, cum el are tendința de a imita acțiunea văzută la alții, depinde ce fel de exemple îi dăm, ca să știm cum își va satisface acest instinct. Imitația e importantă și în viața copilului, ca și în viața oricărui animal, fiindcă este unul din mijloacele principale ce-i stă la îndemână, alături de jocuri, ca să câștige cât mai multe mișcări la dispoziția sa, pe cari le va întrebuința în diferite ocazii din viață. Ea îi ajută astfel, să treacă de la copilărie, la maturitate, încărcat de experiența necesară.

În viața socială, se resimte deasemea, puterea acestui instinct: moda, instituțiile, diferitele sisteme de lucrări tehnice, curentele și organizațiile politice etc.

Rolul exemplului în educație, poate fi privit sub două raporturi: sub raportul educației intelectuale și sub cel al educației morale. Se știe că, pentru educația intelectuală, exemplul este la baza cunoștințelor.

Cu el începe lecția și adeseori tot cu el se isprăvește. Îl întrebuințăm atât pentru formarea, cât și pentru lămurirea ideilor, definițiilor și regulilor.

Între exemplele cari stau la baza celor două direcții educative, există o mare deosebire:

Așa, pe când pentru educația intelectuală, exemplul are menirea de a introduce ceva în suflet, sau de a contribui cu ceva la modificarea unuia dintre aspectele sale, fără a-i cere o imediată reacțiune în afară, — pentru educația morală, exemplul este însăși „fapta”, care trebuie să fie urmată de alte fapte asemănătoare.

Pe când cel dintâiu, se referă la inteligență, aceasta de-al doilea, lucrează mai mult asupra voinții. Primul tinde la producerea ideilor; iar celalt la formarea deprinderilor.

După felul exemplelor depinde educația morală a cuiva; ele contribuiesc în mare parte, la

trăsura fizionomiei unei societăți și tot după exemple se poate judeca gradul de civilizație al unui popor. Prin urmare, un exemplu în educația morală, este mai presus de orice, „o faptă”, ale cărei influențe țințesc la formarea unui obicei sau deprinderi.

În legătură cu aceasta. Herbert Spencer o spune: „cea mai bună metodă de a face educația morală, este de a avea răbdare, a trata pe copil cu blândețe, a înlătura pe cât se poate, exemplele rele, punând în locul lor exemplele bune și favorabile, căci copilul, în viața de adult, nu va fi decât oglinda educației noastre”...

Din cele 3 medii diferite, în care trăesc școlarii: familia, societatea și școala, e firesc ca și exemplele ce le primesc ei, să fie diferite. În fiecare din aceste domenii, pot fi și exemple bune, ca: buna cuviință ce se observă în unele familii, și curățenia, apoi respectarea ordinii publice și armonia între adulți pentru interes de folos obștească, cari se văd uneori în societate, sau ordinea, pildele frumoase din cărți, respectul și prietenia între colegi, cari se învață de la școală; dar pot să răsară din aceste medii și unele exemple rele!...

Și tocmai de acestea trebuie să ne interesăm cu mai multă grijă, spre a le preveni și a combate urmările lor primejdioase.

Mai întâiu, exemplele ce se întâlnesc în familie — în cele mai multe cazuri, — lasă mult de dorit, după cum știm foarte bine.

Părinții n'ar trebui să uite că, datorită puterii de imitație așa de mare în copilărie, se observă cum copilul devine mai târziu, oglindirea fidelă a mediului în care s'a format, cu toate calitățile și defectele acestuia... Dacă are norocul să crească într'un mediu bun, apoi „bune” vor fi și deprinderile ce și le va însuși; iar de nu, invers. Și se știe apoi, că deprinderile ce se formează — în copilărie, mai ales, — devin „o a doua natură” prin intrarea lor în domeniul actelor reflexe, încât nici timpul, nici toate eforturile de mai târziu, nu le mai poate modela după cerințele vieții sociale, cari apar din ce în ce mai exigente și mai necruțătoare cu cei ce — fără voia lor, — au fost victimele unei educații greșite.

Se aude în cele mai multe familii, vorbe necuviincioase ca, lojarături la fiecare clipă iar certurile nu se mai sfârșesc.

Părinți, ori rudele copiilor, aruncă — față de

aceștia — acele odioase calomnii (cari constituiesc miezul mai tuturor discuțiilor dintre analfabeții și imoralii de pretutindeni), sau „critici” cum spun ei, asupra „persoanelor cari nu sunt de față”; căci... „cei cari sunt de față, se exclud”!!.. În momentele acestea, se inoculează nevinovaților copii, virusul ipocriziei și al răutății... Ei văd altădată, cu mirare, cum părinții lor, au primit cu oarecare stimă, pe ce cari, „când nu erau de față”, îi vorbeau de rău sau chiar îi injurau; iar acum se prefac și caută să le vorbească cu o ipocrită afecțiune.

Mai toți din casă și vecinii, pe la cari umblă cu jocurile lor se slujesc de minciuni pentru încurcarea și descurcarea tuturor situațiilor. Cei mai mulți copii au devenit astfel, mincinoși și necinstiți, datorită mediului în care au crescut.

La ce-i folosește istorioara morală învățată la școală, care-l sfătuește să nu mintă, când în casa părintească... a fost trimis de mama sa, să spună „musafirului nedorit”(?!), că nu e nimeni acasă? De câte ori nu ni s'a întâmplat să ne lipsească elevi de la școală, pentru motive serioase, de boală, ori pentru alt „caz de forță majoră”; dar în realitate, ei fuseseră opriți acasă pentru un lucru de nimic — și când au venit la școală, au fost învățați de părinți să spună altceva ca motiv de absență, decât ce a fost adevărat — adică să mintă!...

Iată dar, cum își împlinesc menirea lor de educație, „persoanele iubite” din jurul copilului, pe cari el le imită — până la identificarea cu modelul, — din momentul în care i se deșteaptă sensibilitatea!

Dela aceștia va trebui să culeagă exemplele, sau pildele de urmat în viață!...

Ceva, încă și mai grav, din punctul acesta de vedere, este pericolul moral care îi amenință din partea servitorilor și a celor de-o seamă cu dânsii, în ceea ce privește starea de inconștiență în care se află și obiceiurile urâte pe cari le au. Rousseau spune despre aceștia că: „Un servitor potlogar, face din copil un stricat”.

Dincolo de cercul familiei, adică în sat, acțiunea exemplilor ce se pot contracta, nu trebuie să rămână nesupravegheată din partea educatorilor: învățători și părinți.

Căci în satele noastre, în afară de „răspântii”, unde se încrucișează tot ce se petrece mai de seamă în viața socială de aci: târguși și judecări

— cu certuzi, injurături și calomnii, în afară de alte preocupări inferioare, cari ilustrează o tristă eloquență, cât de înapoiată este încă starea culturală și moralitatea lor, — mai sunt și „cârciumi”...

Copiii au prilejul să vadă adeseori, ce se petrece înăuntru sau împrejurul acestora. Iar de acolo, pornesc din când în când, ... bețivii, cari jură, se ceartă și se arată gata pentru orice „blestemații”. (Noroc că Legea bețiilor, prin procesele de contravenție ce le dresează uneori?...!) a reușit să mai rărească acele eschibiții grotești).

Toate scenele văzute și cuvintele ce aud, influențează adânc, firea sugestionabilă a copiilor conducându-i spre gânduri și apucături urâte. Așa că, ceea ce familia a neglijat, ori a educat greșit, se completează inevitabil, prin influențele străine ce provin din mediul social al satului și cari „influențe” nu sunt toate bune de imitat.

În sensul acesta John Loche spunea: „O tendință naturală a copiilor este aceea de a imita actele adulților de a traduce în fapt, ceea ce văd. Prin acest instinct, puterea exemplului predomină și, ca urmare pedagogică, e de a nu da ocazie copilului să vadă decât exemple bune, favorabile dezvoltării lui firești.”

Dacă educația copiilor nu a fost cimentată în familie, prin deprinderi bune, apoi influențele sau exemplele, ce le pot primi aceștia din viața socială sunt deadreptul primejdioase, întrucât sa observat că... tocmai cele rele, acelea legate de impulsunile instinctelor inferioare, sunt cele cari îi sugestionează mai puternic.

— Este datoria noastră, a „Educatorilor,” — să prevenim pe părinți, prin toate mijloacele ce se pot sta la îndemână, de pericolul ce îi amenință pe copii în mersul educației lor!

În școală, pildele rele pot veni dela însăși copiii cari le-au adus din familiile lor, ori din societatea cu care au venit în atingere. Găsim printre ei, bătauși, mici pungăși, ori vagabonzi, sau desfrânați; găsim murdari, neascultători, mincihoși și necuviincios. Aceștia prin firea lor mai vioaie, exercită o influență considerabilă asupra copiilor mai slabi de fire, și deci mai supuși ispitei.

Dacă nu se supraveghează și nu se urmărește pe de-o parte, corijarea celor răi iar pe de alta, alungarea spre rău a celor buni, cei dintâiu vor reuși să contamineze și pe ceilalți, ca într-o ve-

ritabilă epidemie de boli contagioase...

„Merele putrede strică și pe cele bune”!

Spre a combate efectul dăunător, ce l-ar putea produce orice fel de exemple rele, în sufletul copiilor, se impune cea mai sinceră și mai activă colaborare, între școală și familie, pentru educația copiilor! Așa ar trebui; însă acesta este un deziderat pedagogic, care s'a emis de multă vreme, fără să se poată spune că s'a progresat îndeajuns în direcția reclamantă de el. Ci, a rămas încă și pentru viitor, un fel de... ideal! Una din cauzele negative, cari au împiedicat colaborarea efectivă a școalei cu familia, a fost în primul rând, situația... confuză, — ca să-i nu spun altfel, — a școalei primare și a slujitorilor ei, cu mijloacele și cu autoritatea de care abia dispune. Au mai fost apoi și alte cauze secundare, (pe cari le-am cunoscut fiecare din noi), cari de asemenea au redus la minimum, posibilitățile de a face o bună educație copiilor; prin asocierea la această operă, a școalei cu familia...

Pentru înlăturarea exemplurilor rele ce vin dela societate, rămâne ca „autoritățile” să ia măsurile cuvenite... atâta timp cât cetățenii vor mai avea nevoie de mijloace de îndreptare venite din afară, în loc de a-și impune singuri, o purtare ireproșabilă, așa cum ar fi de dorit. Spun uni, chiar dintre săteni, că mai sunt și din aceia cari... „nu vor să înțeleagă decât atunci când știu de frică, în loc să asculte ce e bine și să știe de respect.” Nu știu dacă trebuie să cred acestea în întregime; dar mi se pare că silințele noastre de a imprimă un caracter moral sau o conduită exemplară între săteni, n'au ajuns la rezultate apreciabile... Dar nu trebuie să ne descurajeze nimic, când e vorba să lucrăm pentru... „cel mai mare bine pe care-l putem face Patriei noastre iubite, acela de a-i face educația tineretului”! Ci să mergem înainte, pe drumul nostru de lumină, făurind caractere, oțelind sufletele pentru lupta cea aspră a vieții: în timp de pace și în războiu și muncind neconținut cât vom putea și pe vreme bună, ca și pe vreme rea!

Se știe că, într'o operă de educație, nimic nu ajută mai mult, ca exemplul faptei concrete, pilda vie a celui care vrea să inspire dorința de mai bine, dragostea de muncă și de ordine celor din jurul său. Consequența noastră față de principiile pe cari le predicăm teoretic și mai ales practic precum și repetarea ideilor pe cari voim

să le sugerăm altora, sunt condițiuni esențiale din acest punct de vedere.

Cea dintâi datorie sau obligație a noastră, profesională, este aceea de a fi model în toate privințele!

Așa trebuie concepută menirea învățătorului...

Nu-i este iertat unui „Educător” prin excelență, cum este el, să se abată vr’odată, dela această îndatorire fundamentală.

El nu trebuie să „greșească” niciodată!

Ci să aibă întotdeauna, — în toate împrejurările, — atitudinea cea mai corectă și ținuta sa să fie cu adevărat, exemplară.

Să fie „model” de urmat, trezind în sufletul copiilor și al sătenilor, respect și admirație. Să dea pilde frumoase prin cuvânt; dar mai ales prin fapte, spre a nu se putea spune și despre el, ca și se spune poporul despre preot: „Să faci ce zice popa, nu ce face el!” În această privință, situația noastră e mai dificilă; căci dacă preotul își poate permite unele abateri fără să-și primejduiască autoritatea care îi emană dela atributele sale dubovnicești, având „darul dela Dumnezeu”, cum spun credincioșii, cărora le impune astfel, respectul și smerenia cuvenită, (oricari i-ar fi conduita și meritele sale proprii), învățătorul nu este susținut de nici o putere... din cele „văzute ori nevăzute”, pe el nu-l protejează nici un zeu, (ceva mai mult, se zice că: „pe învățător l-au urât zeii!”) și de aceea o greșală comisă vr’odată, îl compromite iremediabil, răpindu-i și prestigiul aparent, pe care-l avea. Și atunci, cum ar rămâne cu datoria lui cea mai de frunte, aceea de a fi „un model” vrednic de imitat, o icoană, la care să se închine sufletele averse ale copiilor și conștiințele ce au nevoie de îndrumare, ale cetățenilor?

Iată dar, câtă grijă... și câtă luare aminte trebuie să punem în purtarea noastră de fiecare clipă, la școală și în sat!

Școlărilor noștri le putem oferi multe exemple frumoase, dintre cari, cele mai importante ar fi: punctualitatea, (din care derivă și „ținerea de cuvânt” atât de slăbită acum în toată lumea) dragostea sinceră față de învățătură și de muncă, îngrijirea ținutei, purtarea binevoitoare și cuviincioasă, ș. a.

Și avem necontenit în mintea noastră, acele adânci, și înțelepte cuvinte: „Fiți ceea ce doriți să fie copiii, faceți ce trebuie să facă și ei; feriți-vă de ce trebuie să se ferească!”

Printre săteni, să arătăm în toate împrejurările, un spirit ordonat, disciplină, respect față de oameni, de legea țării și de Dumnezeu, precum

și interesarea activă și înțeleaptă de acele probleme sociale cari privesc nevoile economice și viața culturală a satului.

În sfârșit, învățătorul... „trebuie să aibă” încă un permanent prilej, de a oferi exemple bune de urmat, consătenilor săi: viața civilizată din cercul familiei sale, precum și organizația exemplară a „gospodăriei sale model”...

Dar câți dintre învățători, pot avea, sau avut norocul să aibă, o gospodărie înfloritoare care să servească de model?

În cele mai multe cazuri, de ce să n’o spunem deschis? sunt departe... foarte departe de a corespunde cerințelor unei reale educații prin exemple, în deosebi ale celor tineri, cari au intrat în învățământ, în zodia aceea tristă a „economilor bugetare”...

Dar aci, mă opresc; fiindcă pu-mi pot aminti cu inima ușoară de „miile de cazuri”, pe cari le-am cunoscut personal, toți cei cari am trecut — ca „învățători ambulanti”, — prin vr’o câteva județe din țară. Am văzut ce mari eforturi fac aceștia, ca să-și plătească... chiar, (căci n’au încă, o locuință proprie), straele sumare de pe dânzii și „păirea cea de toate zilele”!...

Ce fel de „exemple” pot oferi aceștia sătenilor, în afară de răbdarea lor stoică, de suferințele ce-i apasă și de încordarea silnică și truda cu care își fac ei datoria? Să răspundă cei în drept!

Pentru că nimeni nu vrea să-și facă datoria, numai așa de măntueală, ci vrem să ne-o facem întreagă și cu tot entuziasmul, numai să fim bine înțeleși și bine organizați!...

„Cartea Copilăriei” are 410 pagini și cuprinde amintirile din copilărie a clasicilor Alecsandri, Creangă, Caragiale, Slavici, Delavrancea, Brătescu-Volnești, .. cât și a scriitorilor moderni; T. Arghezi, P. Istrati, Ionel Teodoreanu,.....

„Cartea Copilăriei”, antologie a celor mai bune pagini ce sau scris, bijuterii răspite în zeci de volume, adunate în acest volum, poate fi considerată ca piatra unghiulară pentru dezvoltarea gustului de literatură bună, la copii și tineret.

R E C E N Z I I :

Calendarul învățătorilor pe 1938:
I. C. Spiridon și Dr. V. Tempeanu.

De mai mulți ani, în mod permanent, d-nii I. C. Spiridon și V. Tempeanu, alcătuiesc din ce în ce mai multă destoinicie *calendarul învățătorilor*. Este o strădanie care merită a fi relevată, având în vedere mai ales vremurile de dezinteres care se află de câțva timp. E mult, azi, a fi în slujba altora, mânat de gândul nobil de a le face un serviciu real.

An de an, *calendarul învățătorilor* prezintă un material variat, bogat și foarte interesant și util celor care se adresează învățătorilor.

Cel pe 1938 se arată tot așa de prețios și de folositor, fiind întocmit cu aceeași rară chibzuială și competență. Materialul bogat și felurit este grupat în cicluri distincte: pedagogic, literar, social-cultural, comemoratic, străjerie și politică școlară.

Își dau întâlnire în aceste pagini aproape toate condeiele reprezentative ale neamului nostru. Astfel găsim articole semnate de d-nii; N. Iorga, Dr. C. Angelescu, S. Mehedinți, A. Gorovei, M. Sădoveanu, St. Bărsănescu, I. I. Gabrea, V. Tempeanu, T. Geantă, Fl. Cristescu, etc. etc. O mulțime de prof. și învățători își dau întâlnire, își încheagă gândurile în sfaturi și îndemnări utile.

Acest glosar este trebuincios oricărui învățător. Il recomand cu stăruință. (Se poate comanda: I. C. Spiridon inv. Fălticeni Costă 60 lei).

N. Vleja: În slujba neamului. (Nuvele și schite) Covasna.

Colegul N. Vleja, un talentat mânător al condeiului, a dat la iveală un mănunchi de *schite și nuvele*, din viața noastră

dăscălească. Sunt prinse în aceste modeste, dar duioase și plăcute pagini, străduințele, necazurile și durerile unei tagme ce se macină zi de zi pe altarul patriei. A surprins viața în calitatea ei crudă și-a fixat-o în pagini, pe care cetindu-le ți este imposibil să nu te cutremuri de tragedia vieții unora dintre noi.

O carte ce merită să fie citită cel puțin de noi.

— — —
Dr. H. Brandsch: *Pedagogi români contemporani*. Ed. rev. „Satul și Școala” Cluj 191 pag. Lei 30.

De mai multe ori am amintit faptul că școala noastră în genere se ocupă, pe orice teren, în a ne pune în contact cu realizările și idialogia creiatorilor de aiurea și neglijează sau uită să ne pună la îndemână cunoașterea personalităților dela noi și a operelor lor. Mai ales în domeniul învățământului și pedagogiei se simte mult acest neajuns. Sunt nebănuit de insuficiente prea puținele cunoștințe ce le dă școala noastră în acest sens. Lipsesc chiar și lucrările de acest gen. Nu ne cunoaștem înaintașii și nici străduințele lor neînchipuit de grele. Nu mai vorbim de ideologia și personalitatea pedagogilor contemporani, de care luăm cunoștință prin câte o operă răsleață, a câte unuia dintre acești pioneri ai științei pedagogiei dela noi.

De aceea primim cu nespusă bucurie lucrarea „*Pedagogi români contemporani*” datorită și aceasta unui străin Dr. H. Brandsch, directorul Școlii Normale evangheliei din Sighișoara.

Aceste prețioase și nebănuite de utile pagini au apărut mai întâi în revista

„Schule und Leben“, de sub conducerea d-lui Brandsch și apoi traduse del d-l V. Benes în interesanta și bineinformata revistă pedagogică: „Satul și școala“ de sub conducerea a doi vrednici și însuflețiți profesori d-nii: C. Iencica și D. Goga.

Acești prieteni și călăuzitori sinceri și destoinici ai învățătorilor au editat, apoi, aceste pagini într'o elegantă broșură pentru a fi la îndemână cât mai multor cititori.

Și pe drept cuvânt, aceste studii sintetice, de-o virtuozitate științifică rară, trebuie să fie cunoscute și pătrunse de mintea oricărui dascăl din învățământul nostru. Trebuie să ne cunoaștem pedagogii și să le pătrundem sistemele științifice, formarea lor ca profesori și ideologia lor pe care și-o expun în prețioase masive și utile lucrări.

D-l Brandsch a cercetat și pătruns în miezul tuturor problemelor desbătute de acești pedagogi români și a știut prinde și caracteriza cu multă destoinicie figurile lor proeminente și ideile lor științifice.

Toate operele lor, ca și orice articol au fost disecate cu minuțiozitate, sistemul central prins și urmărit cu fidelitate,

închegând în jurul fiecărei figuri câte un studiu destul de cuprinzător și excesibil tuturor.

Sunt prezentați cu multă înțelegere și competență: S. Haret, G. G. Antonescu, Onisifor Ghibu, V. Ghidionescu, Ștefan Bărsănescu, I. Găvănescu și Const. Narly.

Bine informat, spirit pătrunzător și cunoscător al problemelor ce discută, d-l Brandsch a surprins filiația, influența și originalitatea fiecăruia, concepțiile distincte și vederile în orice problemă a învățământului.

Lucrarea aceasta se recomandă îndeajuns dela sine tuturor celor ce activează pe teren școlar. Nu poate lipsi din nici o bibliotecă, fie cât de modestă.

D-nii Iencica și Goga au făcut un neprețuit bine tuturor celor interesați editând, într'o tehnică ireproșabilă aceste prețioase și utile pagini.

(Se poate comanda la A-ția revistei „Satul și Școala“ Str. Mârzescu Nr. 4 Cluj. Costă 30 lei).

Florian Stănică

Către bunii Români.

În urma unui examen medical făcut tinerilor premlitari din județul Dâmbovița, s'a constatat că un număr mare de tineri și în special cei dela țară, sunt foarte slabi, rău desvoltați, anemici, reumatici, etc., etc.

Acest tineret, creația din timpul războiului, fiind lipsiți de o alimentație mai bună și suficientă, și crescuți în mizerie nu s'au putut desvolta normal și nu sunt nici sănătoși.

Din această cauză, va veni timpul când ei vor trebui să-și câștige singuri existența și nu vor putea munci. Societatea va suferi din cauza acestor elemente cari propagă tuberculoza, desna-dejdea și a căror viață li se va părea o povară, iar țara va fi lipsită de elementele tinere și viguroase pentru apărarea ei.

Pentru a preîntîmpina acest lucru și a remedia în parte sau în total această

„Schule und Leben“, de sub conducerea d-lui Brandsch și apoi traduse del d-l V. Benes în interesantă și bineinformată revistă pedagogică: „Satul și școala“ de sub conducerea a doi vrednici și însuflețiți profesori d-nii: C. Iencica și D. Goga.

Acești prieteni și călăuzitori sinceri și destoinici ai învățătorilor au editat, apoi, aceste pagini într-o elegantă broșură pentru a fi la îndemână cât mai multor cititori.

Și pe drept cuvânt, aceste studii sintetice, de-o virtuozitate științifică rară, trebuie să fie cunoscute și pătrunse de mintea oricărui dascăl din învățământul nostru. Trebuie să ne cunoaștem pedagogii și să le pătrundem sistemele științifice, formarea lor ca profesori și ideologia lor pe care și-o expun în prețioase masive și utile lucrări.

D-l Brandsch a cercetat și pătruns în miezul tuturor problemelor dezbătute de acești pedagogi români și a știut prinde și caracteriza cu multă destoinicie figurile lor proeminente și ideile lor științifice.

Toate operele lor, ca și orice articol au fost disecate cu minuțiozitate, sistemul central prins și urmărit cu fidelitate,

închegând în jurul fiecărei figuri câte un studiu destul de cuprinzător și excesibil tuturor.

Sunt prezentați cu multă înțelegere și competență: S. Haret, G. G. Antonescu, Onisifor Ghibu, V. Ghidionescu, Ștefan Bârsănescu, I. Găvănescu și Const. Narly.

Bine informat, spirit pătrunzător și cunoscător al problemelor ce discută, d-l Brandsch a surprins filiația, influența și originalitatea fiecăruia, concepțiile distincte și vederile în orice problemă a învățământului.

Lucrarea aceasta se recomandă îndeejuns dela sine tuturor celor ce activează pe teren școlar. Nu poate lipsi din nici o bibliotecă, fie cât de modestă.

D-nii Iencica și Goga au făcut un neprețuit bine tuturor celor interesați editând, într-o tehnică ireproșabilă aceste prețioase și utile pagini.

(Se poate comanda la A-ția revistei „Satul și Școala“ Str. Mârzescu Nr. 4 Cluj. Costă 30 lei).

Florian Stănică

Către bunii Români.

În urma unui examen medical făcut tinerilor prenilitari din județul Dâmbovița, s'a constatat că un număr mare de tineri și în special cei dela țară, sunt foarte slabi, rău desvoltați, anemici, reumatici, etc., etc.

Acest tineret, creația din timpul războiului, fiind lipsiți de o alimentație mai bună și suficientă, și crescuți în mizerie nu s'au putut desvolta normal și nu sunt nici sănătoși.

Din această cauză, va veni timpul când ei vor trebui să-și câștige singuri existența și nu vor putea munci. Societatea va suferi din cauza acestor elemente cari propagă tuberculoza, desna-dejdea și a căror viață li se va părea o povară, iar țara va fi lipsită de elementele tinere și viguroase pentru apărarea ei.

Pentru a preîntîmpina acest lucru și a remedia în parte sau în total această

sitație, Subinspectoratul Premilitar din Județul Dâmbovița, a luat inițiativa de a forma două colonii, una la mare și una la munte, unde să fie trimiși în mod gratuit, să-și recapete sănătatea și vigoarea tinereții, toți premilitarii dela sate și orașe lipsiți de mijloace materiale.

Pentru strângerea fondurilor necesare, am luat hotărârea ca subcentrele premilitare să dea serbări, din venitul cărora să se formeze acest fond.

Cum satele noastre, din cauza secetei din anul trecut sunt lipsite, serbările noastre nu vor putea aduce întreaga sumă necesară pentru acest scop.

Pătrunși de ideea că o națiune este puternică numai atunci când fiii săi sunt sănătoși, viguroși, cu mare putere de muncă, ordonați și disciplinați, nu putem să stăm nepăsători la degenerarea neamului nostru.

Suntem convinși că prin inițiativa luată, facem un mare act de patriotism și de aceia, pentru strângerea sumei necesare, apelăm la sentimentele Dv. de bun român, și vă rugăm să binevoiți a contribui și Dv. cu o sumă pe care o credeți de cuvință, pentru a putea înfăptui această operă de caritate și mare interes național.

Suma cu care veți binevoi a contribui, se va trimite la Subinspectoratul Premilitar al Jud. Dâmbovița cu sediul la Camera de Agricultură.

Convinși că apelul nostru va găsi un ecou puternic în sufletul și inima Dv. de bun român, vă mulțumim anticipat pentru obolul cu care veți contribui.

Subinspectorul P. P. Dâmbovița
Locot.-Colonel, **Bădulescu**

BULETINUL ASOCIAȚIEI

Deziderate:

I. „Manualele didactice”.

Din ședința adunării generale dela 29 Aprilie 1938, în privința manualelor de curs primar.

Constatări:

1. Actualele manuale de curs primar nu sunt în concordanță cu realitățile sufletesti, ale copilului român și nici cu condițiile mediului în care el trăiește (regiune, sat, oraș).

2. Majoritatea prezintă un material necorespunzător celor două mijloace firești în dobândirea cunoștințelor, de către copii: *intuiția și acțiunea*.

3. Urmarea firească a acestor grave erori este oroarea pe care copilul are față

de cartea didactică și indirect față de școală, localul unde instrumentul oribil rănește și diformază sufletul copilului.

4. Din acest punct de vedere, atitudinea ostilă a unor pedagogi atât ai trecutului cât și ai vremii actuale apare justificată, contra cărților de școală.

5. Vinovați de această situație sunt: *Autorii*, cari în majoritatea cazurilor, nu cunosc sau ignorează evoluția psihofizică a copilului român, determinați de considerațiuni de ordin pecuniar.

b. *Editorii*, în mare parte străini de idealul educației românești, printr'o vinovată asociere cu autori, au creat o situație scandalosă cu comerțul cărților de curs primar (rabaturi dela 30—70 la sută).

c. *Comisiilor de aprobarea cărților de curs primar* formată în majoritate din elemente de specialitate, au ignorat expunerea și sistemul de coordonare a materialului, urmând numai adevărul.

Faptul acesta explică ușurința aprobării manualelor.

Propunerii :

1. Cărțile de curs primar să fie în acord cu realitățile sufletești ale copilului român.

2. Să se ție seamă de împrejurările regionale în care copilul trăiește (regiune, sat oraș).

3. Cele două surse în dobândirea cunoștințelor la copil *intuiția și acțiunea în mediul în care trăiește* să formeze criteriul în elaborarea cărții.

4. Scopul educației românești, preconizat în noua mișcare educativă a „*Străjerismului*” să fie nota dominantă în toate cărțile de școală, de orice grad.

5. Autorii cărților de curs primar să fie numai învățători care au predat și predă efectiv la școala primară precum și pedagogi preocupați efectiv de rezolvarea problemelor școlare.

6. Aprobarea cărților să se facă numai pe baza unui concurs, ținut pentru fiecare carte, în fața unei comisii, formată din pedagogi cu autoritate științifică consacrată. Din această comisie să facă parte și doi reprezentanți ai asociației învățătorilor.

7. Din totalul manuscriselor comisia va alege câte două seri pentru fiecare regiune.

8. Durata manualelor va fi de cinci ani; după care se va ține alt concurs.

Prețul manualelor să fie uniform pentru toate manualele de același fel și fixat de Ministerul Educației Naționale.

10. Tipăritul să se facă sub controlul Ministerului Educației Naționale.

11. Rabatul să fie fixat de către minister și o cotă de 10 la sută să fie dedusă chiar în momentul vânzării cărților de către librar și vărsată pe seama ministerului.

12. Cărțile pentru copiii săraci să se dea gratuit dintr'un fond ce se va crea în acest scop cu următoarele surse :

10 la sută din rabatul cărților vândute, amenzile școlare, a doua treime din arenda cârciumilor, 2 la sută din venitul islazurilor comunale și un timbru fix de 1 leu pe scrisori și acte publice.

Raportor, Al. C. Luca

Inv. Potlogi—D-vița

II. „Situția morală și materială a școlii și învățătorului”

În bătrâna Europă, oamenii se polarizează către doi poli extremi: unele nații care se galvanizează îndoinde eforturile în lupta pentru viață, altele se lasă în voia soartei complăcându-se într'o existență „între vis și viață”.

Către Miazănoapte apus, o nație mare se apropie de granițele noastre și se aud șgomotele pregătirii sale de război, și se poate ca să nu mai treacă decât puțini ani și să ne conteste și nouă dreptul de a trăi pe aceste meleaguri.

M. S. Regele Carol II-lea, a scos țara dintr'o stare nenorocită și face eforturi supra omenești pentru a îndrepta corabia statului către larg, pentru ca furtuna ce vine să nu o lovească de stânci și s'o sfărâme.

Acțiunea Sa, se proiectează măreț în istoria neamului, punându-L pe un plan superior tuturor voevozilor noștri.

Majestatea Sa, se străduiește din toate puterile, să dea țării noastre armamentul necesar, ca atunci când va fi nevoie să nu fim expuși cu mâinile goale, în fața tunurilor și mitralierelor năvălitorului.

Acțiunea Majestății Sale este de cea mai mare înălțime morală și călăuzită de cel mai înalt patriotism.

Armata de mâine a patriei noastre are nevoie pe lângă pregătirea tehnică și de o pregătire morală.

Această pregătire nu se poate face în cei 2—3 ani de serviciu militar, ea se face de către învățător. Dar pentru ca învățătorul să fie în stare să ridice moralul, trebuie mai întâi să aibă el înșiși moralul ridicat.

Nu vreau ca din cele ce vor urma, să respire un josnic materialism, învățătorul, a avut totdeauna o nobleță spirituală, cu toate că nu a stat niciodată prea bine materialicește, el a fost acela care a pregătit sufletul României din 1913 și 1920, suflet care a fost la o înălțime nemai atinsă în istoria vreunei națiuni.

Nu vreau să cer lucruri imposibile, ci vreau ca stăpânindu-ne nevoile trupești la maximum, să cercetăm care sunt nevoile minime ale învățătorimii, pentru a putea izbândi în lupta pe care o începem pentru mântuirea neamului de pericolele care se profilează la orizont.

Imi dau bine seama că nu există astăzi posibilitatea de a se revărsa imediat belșugul în casele învățătoarești; țara este cu finanțele prea ruinate, nevoile de înarmare sunt prea mari, pentru ca să nu înțelegem, că vor mai trece mulți ani, în care să ne sugrumăm multe nevoi; viața noastră materială va fi o viață eroică pentru încă multă vreme; dar pentru a avea moralul ridicat, nu cerem decât să fim retribuiți cu cota corespunzătoare muncii și pregătirii noastre; chiar dacă această cotă va fi o ceapă și o bucată de pâine, dar aceasta să fie valoarea erarhică cuvenită, diferită de a acelor care au o pregătire inferioară și depun și mai puțină muncă.

Martirii știu să rabde, dar să fim asigurați că obiectul martiriului este cel adevărat, necesar existenței patriei noastre, iar nu un mijloc de adormirea și înșelarea învățătorimii.

Cereți-ne sacrificii, le vom suporta cu stoicism și entuziasm; dar întregul suflet românesc dela Turnu Severin și Timișoara până la Hotin, să fie mișcat de aceeași tresărire, dela vlădică și până la opincă să suferim cu toții după rangul fiecăruia, pentru a asigura existența neamului nostru.

Cred că astăzi starea învățătorului este de parte de a fi aceea corespunzătoare situației actuale. Greșala este în adevăr de ordin material, căci este cert că un intelectual, fără avere personală nu se poate întreține din 1800 lei lunar.

Este o eroare când se crede, că viața la țară este mai eficientă decât la oraș. Da este mai eficientă, când ai gospodăria ta, ai grădina ta, pământul tău; dar la câți învățători găsim aceste condițiuni?

La țară, lucrurile sunt mai scumpe decât la oraș, atunci când vrei să le camperi.

Cred că un minimum de existență ar fi de 3000 lei lunar, pentru învățătorul începător.

Am pus: 600 lei locuința
1200 lei masa
200 lei încălțăminte, uzaj lunar
500 lei haine
500 lei diferite cheltuieli
3000 lei

Am dat bugetul acesta lunar pentru a vedea că nu este nici o exagerare.

Trebuie de observat că această leafă corespunde unui tânăr necăsătorit.

În cazul că tânărul învățător se căsătorește cu învățătoare, găsesc că nu este cazul a se produce nici o mărire de salariu atâta vreme cât nu au copii și înaintări legale.

Pentru un învățător care s'ar căsători cu o soție fără avere, s'ar impune o sarcină în plus atutului de 1500 lei.

Din această cauză găsesc că este necesar să fie împiedicate asemenea căsătorii.

De aceea trebuie impus ca învățătorul să se căsătorească sau cu învățătoare sau cu gospodină, care să aibă asigurat venitul de minimum 1500 lei lunar.

Să nu se poată contracta nici o căsătorie, decât după ce căsătoria a fost în prealabil aprobată de forurile superioare competente, care sau convins de existența reală a veniturilor.

Să se acorde câte 500 lei de fiecare copil ca ajutor de familie.

Nu vorbesc de avansări, gradații cari trebuiesc plătite la timp, ei vorbesc de un minimum de existență, pentru a ni se asigura viața pentru o perioadă de tranziție.

Dacă ne lăsăm la inițiativa particulară este greu de prevăzut o îmbunătățire a situației economice. Este necesar, o spoiire a eforturilor, din partea tuturor factorilor de ridicare națională, deci mai multă muncă, dar numai să fie dirijată, să fie organizată așa ca să sporască bogățiile.

Agricultorul nostru a rămas încă înapoi, trebuie să se ajungă la rezultate reale de progres

în această direcțiune. Deci trebuie statistici, pentru a se constata evoluarea situații din acest punct de vedere, și acolo unde nu se constată progres, să se intervină dela centru.

Vrea să spun că îmbunătățirea situației învățătorilor depinde în mare măsură și de îmbunătățirea situației economice, deci trebuie activat și în această direcțiune.

* * *

Sistemul asigurării minimumului de existență nu este suficient. Trebuie îndepărtată grija zilei de mâine, creindu-se o societate de asigurare pentru ajutor în caz de boală, infirmitate, incapacitate de muncă, eliminare din corpul învățătoresc.

Pentru a da putința de a învăța copiii, să se crească cămine învățătorești, cari să fie scutiți de taxe în cazul când nu pot plăti.

Învățătorii și învățătoarele să aibă asistență medicală gratuită dela serviciul medical de stat, atât pentru ei cât și pentru copiii lor.

Să se facă riguroase examene medicale în școlile normale, în tot timpul pregătirii pentru cariera de învățător, să se facă analize medicale pentru a nu fi introduși în corpul învățătoresc bolnavi, cari ar fi o sarcină pentru țară și corpul nostru.

Să se înființeze disponibilitatea pentru cazurile de tuberculoză și cancer, în care învățătorul să fie plătit cu leafa întreagă minimum 3 ani.

Satele, să fie obligate a creia cămine pentru învățători, prin munca prestată în natură material lemnos procurat din pădurile statului, diferitele cheltueli mărunte din fondurile comunei.

Căminele rămân proprietatea școlii.

Desființarea amenzilor date membrilor corpului didactic, căci este inuman a priva de hrană pe nu om, atâta vreme cât servește statul. Pedepsa să fie de ordin moral, iar după un număr repetat de pedepse să fie trecut într'un stat de serviciu, spre a se avea în vedere la avansarea învățătorului.

Dar pentru a nu se produce nedreptăți, aceste pedepse să poată fi reclamate așa ca să fie cercetate și în caz că sunt aplicate injust să fie ridicate fără nici o consecință pentru învățător.

Organul de control care va fi dovedit că face asemenea abuzuri să fie rechemat la catedră.

Pretorii să rămână numai la parohie.

Gratuitate pe C. F. R. și autobuze C. F. R.

în interes de serviciu, iar în timpul vacanțelor să se acorde învățătorilor permise gratuit spre a-și cunoaște țara.

* * *

Cred că acestea ar fi măsurile mai de seamă care ar trebui luate, pentru a se obține o situație materială mai omenească pentru învățători.

Dar aceasta nu este suficientă, sufletul învățătorimei trebuie dinamizat.

Realitatea este aceasta căci avem mulți învățători cu sufletul pustiit de lungi ani de așteptări și privațiuni.

Acest lucru se poate face prin propagandă prin radio, prin reviste, prin conferințe în fața poporului (cercuri culturale, șezători etc).

Pentru omogenizarea corpului învățătoresc sunt necesare conferințele generale, pentru a se pune la punct și învățătorii care s-au mai depărtați de centrele mari cu rezultatele noilor cercetări.

* * *

O problemă care trebuie rezolvată printr'o legiferare urgentă este întreținerea localurilor de școală, astăzi lăsate în paza comitetelor cu multe și numeroase defecțe. Fondurile necesare întreținerii școlii să fie procurate prin cote de minimum 20% din venitul ordinar al comunei și $\frac{1}{2}$ din arenda cârciumilor, care să fie vărsate județului. Județul care are o situație totdeauna la punct a tuturor școalelor să repartizeze sumele proporțional cu nevoile pentru întreținere, iar economiile eventuale să fie utilizate pentru a se construi noi săli de clasă în comunele unde necesită și alte posibilități, nu se găsesc.

Cheltuelile de întreținere să se justifice cu acte de către director. Lucrările cari se fac să fie recepționate de către un verificator de control al județului. Verificatorul de control să fie supravverificat de un organ superior și chemat la răspundere în caz de neregulă. Să se verifice veracitatea și buna credință.

Planul de cheltueli sau bugetul să fie întocmit de către un comitet constituit din directorul școlii, ca președinte, învățătorii, primarul și 2 săteni propuși de consiliul învățătoresc.

În concluzie :

1) Minimum de existență pentru învățătorul începător 3000 lei primiți în mână, care să cuprindă cota de chirie.

2) Căsătoria obligatorie cu învățătoare sau cu gospodină cu un venit de minimum 1500 lei lunar.

3) Ajutor familial de 500 lei lunar de fiecare copil.

4) Creierea unei societăți de asigurare pentru caz de boală, infirmitate, incapacitate de muncă etc., percepându-se o taxă de maximum 0,3% din salariul învățătorului sau 25‰ din venitul întreprinderilor industriale.

5) Asistență medicală gratuită pentru învățători și membrii familiei lor.

6) Acordarea salariului integral inv. bolnavi de tuberculoză și cancer cum și plata suplino- rului în caz de naștere pentru învățătoare, cel puțin 2 luni.

7) Obligația comunelor de a crea cămine de locuit pentru învățătorii școlii, prin muncă prestată în natură și materiale ridicate din pădurile statului.

8) Desființarea amenzilor pentru membrii corpului didactic.

9) Preoții să rămână la parohie.

10) Gratuitatea pe autobuze și C. F. R. în interes de serviciu, și acordarea unui număr limitat de permise învățătorilor a-și cunoaște țara.

11) Inflăcărarea învățătorimii prin propagandă, prin radio, reviste conferințe cercuri culturale, șezători, cercuri de studii etc.

12) Reînființarea comitetelor școlare prin centralizarea fondurilor la județ și distribuirea la comune, după necesități.

Planul de cheltueli să fie făcut de un comitet compus din director, învățătorii școlii și 2 fruntași numiți de consiliul învățătoresc.

* * *

Aruncați aci la poarta orientului, poporul nostru a suferit loviturile tuturor năvălirilor barbare și este natural ca vremurile grele de astăzi să ne găsească încă dezorganizați cu brațe tremurânde.

Nu trebuie să descurajăm! trecutul a fost al altora, prezentul nu este încă al nostru, dar viitorul trebuie să ne aparțină nouă în tot cazul, trebuie să ne afirmăm ca nație, trebuie să ne îndeplinim misiunea noastră ca popor pe suprafața pământului.

Străbunii, ne-au păstrat existența noastră în întinerea timpurilor; datoria noastră de astăzi este să ne încordăm puterile, asigurând existența patriei libere și pentru cei cari vor veni după noi.

Să dovedim astăzi că nu suntem sclavii materiei, ci sântem stăpânii spiritului care stăpânește materia.

Noi am jertfit pe acest pământ dorul unei bune existențe materiale, am jertfit buna stare a copiilor noștri, pentru existența neatârnată a patriei. Vom trăi la umbra fiorului acestui gând intrupat de Majestatea Sa Regele Carol al II-lea salvatorul sufletului românesc.

Raportor, NICOLAE BANULESCU

Inv. Vîitorăta D-vița

■ Comitetul Asociației, de comun acord cu d-l inspector școlar G. Bucurică și d-l revizor Gr. Mărgulescu a hotărât ca între 10 și 15 Septembrie a. c., să se țină la Târgoviște, „Cursuri de cultură generală”, la care este obligată a lua parte toată învățătoria dâmbovițeană.

Aceste cursuri vor fi în sensul fostelor „conferințe generale” și vor conferența și câțiva profesori universitari. Subiectele ce se vor trata de către învățători, vor fi publicate în revistă, numărul depe luna Iunie, împreună cu întregul program. Ele vor trebui să fie pregătite de cât mai mulți învățători; iar cei ce doresc să conferențeze vor comunica subiectul ales, până la data de 15 Iulie a. c.

■ Între 15 Iulie și 15 August, Asociația organizează o excursie, împreună cu Subinspectoratul pregătirii premilitare și Străjerii din Județ. Itinerariu, condițiile și întregul program al excursiei se va publica în numărul depe luna Iunie al revistei.

■ Federala „Dâmbovița” ne roagă să înștiințăm pe colegi, că se găsește la sediul ei din Calea Domnească sau la depozitul din Strada Colonel Băltărețu, bumbac de toate calitățile, cu un scăzământ la preț de 100-120 lei la pachet.

Colegii sunt rugați a înștiința prin copiii dela școală și pe sătenii ce sunt speculați de negustorii evrei.

UN APEL LA SUFLET

Indrept căldurosul meu apel, numai sufletului mare a învățătorimii dâmbovițene, căci numai sufletul poate să se ridice peste grijile și nevoile vieții noastre. Poate, el singur ne va face să trecem peste toate greutățile și să rupem puțin din pușinul nostru, pentru o operă ce va fi un simbol și mai ales o pildă măreață.

În satul Pitaru, acolo unde pe plaiuri dâmbovițene s'a născut marele Grigorescu, nu este nici o urmă care să arate generațiilor, că acolo a văzut lumina soarelui, acela ce întruchipează în personalitatea lui toate însușirile neamului nostru; blândețea, bunătatea, dârjenia, munca fără preget, curățenia serafică a sufletului și mai ales, genialitatea.

Ridicată dela glie și trăind la sânul ei, este o datorie pentru învățătoria dâmbovițeană, să ridice cel puțin o troiță în amintirea aceluia fiu al gliei, care a

plecat să cucerească gloria lumii având numai 2 clase primare și a cucerit-o. O troiță mare și frumoasă, de stejar, așa cum e și sufletul nostru, cu încreștături și motive românești, să se ridice pe locul sfânt unde s'a născut N. Grigorescu și asta din obolul învățătorimii dâmbovițene! Ce poate fi mai frumos și mai înălțător?..

Deschid o listă de subscripție sub auspiciile și sprijinul asociației noastre și eu din sărăcia mea mă înscriu primul cu 200 lei.

Cine va simți la fel cu mine, să mă anunțe prin o carte poștală că, dorește să i se rețină suma ce o donează, din salariul pe luna Iunie.

Eu voi publica pe toți donatorii în revistă. Sumele pot fi cât de mici. Și 10-20 lei.

Dela suflete mari, pentru un suflet și mai mare, pentru N. Grigorescu!

D. I. Platon—Văcărești

■ **Învățătorii care au împrumuturi la Banca Învățătorilor se vor prezenta personal pentru primirea împrumuturilor; iar aceia ce au aprobate retrageri din capital nu au nevoie a se prezenta personal, sumele expedindu-se prin poștă.**

■ **Fiind primite după închiderea revistei, următoarele articole vor fi publicate în numărul viitor :**

„Fișa Individuală” de G. Popescu Să-

cueni ; „Ne-a plecat un bard” de I. N. Cojanu-Moroeni și „Școala superioară țărănească”. (recenzie) de Valeriu I. Ciumpoca-Râul-Alb.

■ **Incepând cu numărul acesta, coperta revistei noastre va reprezenta figura unuia dintre marii pedagogi.**

Strânse aceste tablouri și înrămate frumos, pot forma o modestă galerie a marilor pedagogi, bine venită în casa noastră sau cancelaria școlii.

Articole pentru numărul viitor se primesc numai până la 20 ale lunii Iunie.

TIPOGRAFIA „DĂMBOVITA”

FONDATA ÎN ANUL 1896

SE EXECUTĂ: CĂRȚI DE
VIZITĂ, CĂRȚI DE ADRESE
CU NOTĂ, SCRISORI ȘI
FLIOURI CU FIRMA, NOTE
DE COMENZI, ORICE FEL
DE ETICHETE, LISTE DE
BUOATE, REGISTRE, CIR-
CULĂRI, FACTURI, MEMO-
RIALE, PROCURI, CHI-
TANIERE, STATE, CI-

TĂȚII, CONTRAȘTE, TRA-
TE, BORDEROURI, AVIZE,
RECLAME ÎN DIFERITE
CULORI, BROȘURI, TEZE,
ANUNCIURI, PLAȘI DE
BILETE DE NUNTĂ ȘI LO-
CUDNĂ, DEVIZE, DECOURI,
BILETE DE TEATRU, JUR-
NALE, REVISTE, LEGĂTO-
RIE DE CĂRȚI, ETC. ETC

TĂRGOVIȘTE

STRADA REGELE CAROL I Nr. 70

Domnulul

Învățător

Comuna:

Județul Dâmbovița